LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

No. 206 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STAGG 2-3878 Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Rugsėjo (Sept.) 2, 1942 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII. Dienraščio XXIV

KRISLAI

Keturių Partijų Suvažiavimai.
Komunistų Buvo Patrijotingiausias.
Iš Hartfordo Pikniko.
Turime Duosnių Prietelių.
Rašo R. Mizara

Per trumpą laiką New Yorko valstijoje įvyko keturių partijų suvažiavimai: demokratų, republikonų, Amerikos Darbo Partijos ir Komunistų Partijos. Pastarosios suvažiavimas įvyko pereitą šeštadienį ir sekmadienį.

Nei viename tų suvažiavimų man neteko dalyvauti. Bet apie kiekvieną skaičiau spaudoje. Ir iš aprašymų įspūdis susidaro tokis: Komunistų Partijos suvažiavimas buvo patrijotingiausias ir konstruktyvingiausias. Tai vienintėlė partija New Yorko valstijoje taip aiškiai ir ryškiai pasisakiusi dėl mūsų karšto gelbėjimo, dėl karo vedimo, dėl viso mūsų ūkio karo metu sutvarkymo.

"Mes gyvename kritiškiausį karo laikotarpį, kuris išspręs, ar Jungtinės Amerikos Valstijos išliks, ar išliks pasaulio civilizacija. Mūsų krašto atsakingiausieji pareigūnai sako mums, kad mes galime šį karą pralaimėti. Milijonai mūsų Tarybų Sąjungos talkininkų yra įsijungę į mirtiną kovą su bendruoju žmonijos priešu, naciškomis govėdomis. Ties Stalingradu ir Kaukaze Raudonoji Armija viena tebelaiko visuotiną nacių ant pasaulio užpuolimą."

Tai žodžiai iš Mr. Browderio kalbos, kuri buvo sakyta suvažiavime ir transliuota per radiją. Šiais keliais sakiniais Amerikos komunistų vadas nušvietė esamąją padėtį.

Iš to išplaukia veikimo programa. Komunistai griežtai pasmerkė tą degeneraciją, kurią platina visokio plauko defytistai, izoliacininkai, Ašies talkininkai. Jie, komunistai, stoja už griežtą viso mūsų krašto ūkio pertvarkymą kariniais pagrindais. Tiesa, tokis ūkio pertvarkymas, nurodė Mr. Browderis, būtų aukščiausia kapitalizmo forma, bet gi komunistai šiuo laiku socijalizmo savo programoje nestato. Komunistai stoją, nurodo Mr. Browderis, **visų pirmiausiai už karo laimėjimą, už fašistinės Ašies sunaikinimą, — už antrąjį frontą.** Jie su prezidentu Rooseveltu, su vyriausiuoju mūsų ginkluotų jėgų komandieriumi. Jie — prieš kiekvieną, kuris bando pakišti Roosevelto patiektai karo laimėjimo programai koją.

Be abejo, rinkiminėje kampanijoje komunistų kandidatas į gubernatorius, **Mr. I. Amteris,** su savo draugais kandidatais plačiaus išryškins savo platformą.

Komunistai, beje, yra pasiryžę būsimuose rinkimuose gauti 150,000 balsų tik vienoje New Yorko valstijoje.

Pereitą sekmadienį teko būti Hartforde mūsiškių piknike. Parkas puikus, oras gražus, bet žmonių piknike buvo mažiau, kaip kitados.

Kodėl?

Ne sunku atsakyti: daug mūsų prietelių sekmadieniais dirba karinėse pramonėse, daug jaunimo kariuomenėje, o vyriausia priežastis: stoka gazolino; daug žmonių dėl tos priežasties negalėjo automobiliais atvažiuoti, gi busų visiškai nebuvo galima gauti.

Bet Connecticut valstijoje mes turime labai gerų draugų ir prietelių, kurie supranta savo dienraščio vaidmenį. Jie žino, kad karui laimėti reikalingas geras žmonių moralas. **O moralą pakelti gali spauda, kuri visais galimais būdais remia mūsų karines pastangas, — "Laisvė" čia vaidina vyriausią vaidmenį lietuviuose.**

(Tąsa ant 5-to pusl.)

ANGLAI PRADEDA ATREMT FAŠISTŲ OFENSYVĄ EGIPTE

SUGRĮŽO VISI AMERIKOS ORLAIVIAI IŠ ŽYGIŲ PRIEŠ JAPONUS

Oficialiai Amerikos Pranešimai

CHUNGKING, Chinija, rugp. 31. — Amerikos generolo Stilwell'io štabo pranešimas:

Amerikiečių bombanešiai rugp. 28 d. atakavo japonų įrengimus ties Hoangsupsi ir Psolu, šiaurinėj Indo-Chinoje.

Abiejose vietose priešų įrengimai tapo sužaloti ir padaryta didelių nuostolių geležinkeliui Psolu apylinkėje. Visi amerikiniai orlaiviai sugrįžo į savo stovykas.

Amerikos bombanešiai rugp. 29 d., lydimi lėktuvų kovotojų, bombardavo Lashio, šiaurinėje Burmoje.

Buvo taikoma į orlaivių stovyklą ir į sandėlių sritį į pietų rytus nuo Lashio.

Trisdešimt dvi bombos pataikė į priešų orlaivių stovyklos sritį; buvo tiesiog pataikyta į orlaivių pastoges ir jų pakilimo aikštę. Visos bombos nukrito į vietą, kur buvo taikyta, ir tapo užkurtas didelis gaisras pietiniai-rytiniame orlaivių aikštės kampe.

Daugelis bombų smogė į sandėlių sritį, kur buvo sukelti bent trys smarkūs gaisrai.

Amerikiečių orlaiviai neturėjo jokių nuostolių.

Bombiniai Amerikos orlaiviai rugp. 30 d. bombardavo japonų orlaivių stovyklą Myitkyinoj ir patį Myitkyinos miestą, šiaurinėje Burmoje.

Visos bombos nukrito į taikomas vietas ir tapo užkurta trys dideli gaisrai mieste.

Visi amerikiečių orlaiviai sugrįžo į savo stovyklą.

Fašistų Ašis Jau Pajuto Mūsų Laivyno Galybę, Sako Prezidentas Rooseveltas

Bethesda, Md. — Iškilmingai atidarant čia Amerikos Laivyno Medikalį Centrą ir minint 100 metų sukaktį nuo Laivyno Medicinos ir Chirurgijos Biuro įsteigimo, prezident. Rooseveltas kalbėjo per radiją. Jis pareiškė, jog naujasis mūsų Laivyno Medikalis Centras yra paminklas Amerikos pasiryžimo dirbt ir kovot, kol bus sumušti vokiški, itališki ir japoniški tironai.

Prez. Rooseveltas, tarp kitko, nurodė, jog po niekšiško japonų užpuolimo ant Perlų Uosto, priešai per kelis mėnesius šaipydamiesi klausinėjo: "Kur gi yra tas Jungtinių Valstijų laivynas" Bet, sakė prezidentas:

"Šiandien tie priešai jau gauna pradžią atsakymo į tą klausimą. Jie gavo pamoką Atlanto Vandenyne, jie gavo pamoką Koralų Jūroje, jie pasimokino jūrų mūšyje ties Midway sala, o dabar jie mokinasi, bandydami atgriebt tas Saliamono salas, kurios buvo nuo jų atimtos.

"Kur yra Jungtinių Valstijų laivynas?

"Jis yra ten, kur ir visada buvo. Jis ten yra ir kovoja. Jis vykdo įsakymą smogt priešams ir vėl smogt, kada tik ir kur tik mes juos galime surasti."

Prez. Rooseveltas pareiškė gilią pagarbą laivyno gydytojams ir slaugėms, per kurių pastangas vėl gali kovot jūreiviai, kurie buvo sužeisti bei sirgo. Jis pažymėjo, jog šiais karo laikais stokuoja gydytojų ir slaugių, ir ragino automobilistus ir pėsčia einančius vengt nelaimingų atsitikimų, taupyt gydytojų jėgas, kurios taip reikalingos kovotojams. Prezidentas taipgi atsišaukė žiūrėt, kad darbavietėse būtų sumažinti nelaimingieji nuotikiai.

Naciai Verčia Darbininkus Valgyti iš Bendrų Katilų

Stockholm, Šved. — Pranešama, jog nacių valdžia įsakė visiem karinių pramonių darbininkam valgyt iš bendrų virtuvių. Nes vis labiau jaučiama stoka maisto.

Faktinai visi fabrikai ir dirbtuvės Vokietijoj yra laikomi karinėmis pramonėmis; todėl beveik visi darbininkai verčiami valgyt iš bendrų katilų.

Mussolinis su Skundais Važiuosiąs pas Hitlerį

London. — Iš užsieninių diplomatinių šaltinių sužinota, kad Mussolinis vėl važiuos pasitart su Hitleriu apie karą Sovietuose ir Afrikoj. Girdėt, jog Mussolinis nepatenkintas, kad Hitleris "blogai naudoja" italų kariuomenę. Be to, italai skundžiasi, kad naciai davę jiem permažą dalį užimtų kraštų.

Vokiečiai Įvarė Kylius 2-se Stalingrado Sektoriuose

Bet Kletskaja ir Rževo Srityse Sovietų Kariuomenė Pažygiavo Pirmyn; Atmušė Fašistų Atakas Kaukaze

Maskva, rugs. 1. —Drūčiai sustiprinta ir perorganizuota vokiečių armija pralaužė Sovietų liniją viename sektoriuje į pietų vakarus nuo Stalingrado ir įvarė kylį į sovietines apsigynimo pozicijas į šiaurių vakarus nuo to miesto, kaip pripažino Sovietų komanda šiandien.

Raudonoji Armija paskutinėmis dienomis buvo atrėmus visas priešų atakas linkui Stalingrado. Dabar gi pavojus jam vėl padidėjo.

(Nacių komanda, be jokio patvirtinimo iš niekur kitur, skelbia, kad jie, girdi, prasiveržę per sovietines linijas į pietus nuo Stalingrado, ir pasakoja, būk vokiečiai pasiekę punktus tik už 15 ir pusės mylių nuo šio miesto. Bet tai yra hitlerininkų propaganda. Nes oficialis Sovietų pranešimas sako, jog "fronte neįvyko svarbių atmainų," nežiūrint vietinių priešo laimėjimų.)

Kotelnikovo srityje, į pietų vakarus nuo Stalingrado, Sovietai atmušė vokiečių tankų ir pėstininkų atakas abelnai, bet viename sektoriuje naciam pavyko prasimušt per sovietinę apsigynimo liniją.

KLETSKAJA SRITYJ HITLERININKAI ATMESTI ATGAL

Kletskaja sektoriuje, į šiaurių vakarus nuo Stalingrado, raudonarmiečiai pažygiavo pirmyn, ypač prieš italus, kurie buvo supliekti ir sumišime bėgo atgal. Čia sovietiniai kovotojai pagrobė 38 kanuoles, 265 kulkasvaidžius, pusantro miliono kulkų, didelį skaičių šautuvų, trokų, ir kitų karinių reikmenų ir paėmė nelaisvėn tam tikrą skaičių fašistų.

KALININO - RŽEVO FRONTE SOVIETAI VĖL LAIMĖJO

Viename Kalinino-Rževo sektoriuje sovietinė kariuomenė atėmė iš priešų dar tris apgyventas vietas ir užmušė bei sužeidė 800 vokiečių kareivių ir oficierių.

Raudonarmiečiai perkirto naciams geležinkelį į vakarus nuo Rževo ir beveik visomis pusėmis apsupo priešus tame mieste. Tebeverda kruvini mūšiai Rževo gatvėse.

Sovietinė kariuomenė praėjo pro Rževą iš šiaurių ir pietų. Šiame fronte raudonarmiečiai vartoja ir amerikinius trokus ir tankus.

KAUKAZO FRONTAS

Raudonoji Armija ir kazokai atmetė atgal fašistų atakas Krasnodaro ir Prochladnaja srityse.

Sovietiniai lakūnai rugp. 31 d. įvairiose fronto dalyse sunaikino bei sužalojo 30 vokiečių tankų ir šarvuotų automobilių ir daugiau kaip 100 trokų su kariais ir reikmenimis.

KĄ MATĖ UŽSIENIŲ KORESPONDENTAI RŽEVO FRONTE

Arti Rževo. — Atsilankė užsienio laikraščių korespondentai į tas vietas, kurias Sovietai atėmė iš vokiečių Rževo fronte. Čia korespondentai matė sudaužytus ir paliktus nacių tankus, kanuoles ir kitus pabūklus, jų apleistus fortus ir apkasus, ir t.t. Apkasuose buvo, tarp kitko, rasta šlykščiai - lytiškos nacių "literatūros," tokios pat rūšies paveiksliukų, o kartu maldaknygių, laiškų ir kitko.

Toje srityje buvo supliektos kelios hitlerininkų divizijos ir užmušta iki 60 procentų jų karių, kaip praneša N. Y. Times korespondentas Ralph Parker.

Be kitko, jis primena, jog kai kurias sovietines pozicijas ten nacių orlaiviai bombardavo net po 300 kartų į dieną, bet raudonarmiečiai vis tiek atmetė priešus toliau atgal.

ĮVES MĖSOS KORTELES AMERIKOJ PO 4 MĖNESIŲ

Washington. — Už ketverto mėnesių nuo šiol bus įvesta mėsos kortelės, pagal kurias bus leidžiama žmogui pirkt ne daugiau kaip pustrečio svaro mėsos per savaitę. Tatai paskelbė Amerikos žemdirbystės sekretorius Wickard.

Maisto Reikmenų Komisija ragina vyriausybę kaip galint greičiau apribot mėsos pardavinėjimus iš didžiųjų skerdyklų.

Tuo tarpu sekretorius Wickard atsišaukė, kad amerikiečiai patys mažiau vartotų jautienos, kiaulienos, veršienos ir avienos, o augiau valgytų sūrio, paukštienos, žuvies ir pupų, kaipo pavaduojamų maisto dalykų.

Labai daug jautienos, kiaulienos, avienos ir veršienos reikia Amerikos armijai ir tiems kraštams, kuriuos ši šalis šelpia.

Primenama, jog civilis žmogus Anglijoj dabar tegauna tik truputį daugiau kaip svarą mėsos per savaitę. Vokietijoj nustatyta tik pustryliktos uncijos mėsos asmeniui per savaitę; Holandijoj — devynios uncijos. Belgai tegauna tik po penkias uncijas, o italai apie keturias.

NACIAI BUVO PASIVARĘ 8 MYL. PRIEŠ ANGLUS, BET JAU SULAIKOMI

Cairo, Egiptas, rugs. 1. —Vokiečiai, komanduojami feldmaršalo Rommelio, šturmavo anglų liniją pietinėje dalyje Egipot fronto, tarp Qaret el Himeimat ir didžios Qattara daubos.

Su didele persvara tankų, šarvuotų automobilių ir pėstininkų hitlerininkai privertė anglus pasitraukti aštuonias mylias atgal. Bet (šiuos žodžius berašant) radijas sako, kad anglai jau sulaiko nacius. Jie taipgi atmušė vokiečių atakas vidurinėje to fronto dalyje.

Šiauriniame šio fronto sektoriuje italai darė ataką prieš anglus, bet anglai greitai juos atmušė.

Amerikos lakūnai veikliai padeda anglam gintis.

Skaičiuojama, kad fašistai yra visapusiškai priruošę 141,000 savo kariuomenės prieš anglus Egipte.

Hitlerininkai Nusmerkė Mirt dar 98 Žmones Pavergtuose Kraštuose

London. — Maskvos radijas pranešė, jog naciai sušaudė tris vokiečių kareivius šiaurinėje Francijoje už tai, kad jie slaptai davė ginklų ir amunicijos belgam partiotam kovai prieš hitlerininkus.

Sakoma, kad tenaitiniai vokiečių kareiviai tai daugiausia varu armijon paimti holandai, čechai ir lenkai.

Berlyno radijas paskelbė, jog Bulgarijoj tapo nusmerkti mirt 26 asmenys kaip "komunistai." Jie, girdi, sabotažavę fašistų pastangas ir pranešinėję Jungtinėms Tautoms slaptas žinias prieš Ašį.

Holandijoj naciai nusmerkė sušaudyt tris žmones už įsiveržimą į vokiečių maisto kontrolės raštinę ir už nužudymą vieno holando nacio.

Hitlerininkai Čechoslovakijoj nusmerkė mirt dar keturis čechus patriotus.

Diena pirmiau buvo pranešta, jog naciai nužudė dar 54 lenkus ir 11 čechų už veiksmus prieš vokiečius.

Belgijos miestas Liege tapo nubaustas 1,000,000 frankų už tai, kad belgų patriotai užmušė du belgiškus nacius ir sužeidė vieną, kurie tarnavo kaip vokiečių sargybiniai.

Berlyno radijas pasakojo, būk nacių submarinai ir orlaiviai rugpjūčio mėnesį nuskandinę 808,000 tonų Jungtinių Tautų laivų. — Niekas to nepatvirtina.

Washington. — Skaičiuojama, kad Jungtinių Tautų armijose yra po ginklu jau daugiau kaip 15 milionų vyrų.

Pasitraukė Japonijos Užsienių Reikalų Ministeris Togo

Tokio, rugs. 1. — Japonų radijas pranešė, jog atsistatydino Japonijos užsienių reikalų ministeris Shigenori Togo. Jo vietą užėmė ministeris pirmininkas gen. Hideki Tojo.

Togo buvo narys japonų ministerių kabineto tuo laiku, kai Japonija paskelbė karą Jungtinėms Valstijoms. (Bet japonai pirma pasalomis užpuolė Amerikos Perlų Uostą ir tik po to paskelbė karą.)

Togo dar pirmiaus buvo Japonijos ambasadorius Berlyne ir Maskvoj.

Kodėl Pasitraukė Japonų Ministeris Togo?

Associated Press spėja, jog todėl Japonijos užsienių reikalų ministeris Togo buvo priverstas pasitraukti iš vietos, kad Japonija rengiasi karan prieš Sovietus, o jis, girdi, nenorėjęs karo prieš juos.

Togo vadovybėje **andai** buvo padaryta Japonijos neutralumo (bepusiškumo) sutartis su Sovietų Sąjunga.

Pastarieji pranešimai iš Chinijos ir Anglijos kartotinai pabrėžė, kad japonų valdžia su premjeru gen. Tojo priekyje planuoja užpult Sovietų Sibirą ir tuo tikslu subūrė daugiau kaip pusę miliono kariuomenės į Manchukuo, palei Sibiro rubežių.

Sovietai Permetė Fašistus per Dono Upę

Maskva, rugs. 1. — Sovietų kariuomenė pergrūdo fašistus atgal per Dono upę į šiaurių vakarus nuo Stalingrado ir įvarė gilų kylį į italų pozicijas toje srityje, Kletskaja sektoriuje, kaip rašo "Pravda."

Nuviję priešus tolyn atgal toje vietoje, raudonarmiečiai stato pavojun šiaurinį sparną vokiečių armijų, kurios atakuoja Sovietus linkui Stalingrado.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Every day except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President Jos. Weiss
Secretary Treasurer J. Gasiunas
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$6.00
Canada and Brazil, six months	$3.25

Entered as second class matter March 14, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Įžengiant Į Ketvirtuosius Karo Metus

Pasaulis įžengia į ketvirtuosius oficialio karo metus. Sakome, į oficialio, kadangi faktinas antrasis pasaulinis karas prasidėjo net 1931 metais, Mandžiūrijoje, bet jis nebuvo skaitomas karu. Paskui tas karas plėtėsi — Ethiopijoj, Ispanijoje, vėliau pačioje Chinijoje, — bet jis vis nebuvo skaitomas karu, o tik šiaip sau "žygiais". Oficialis karas prasidėjo 1939 m. rugsėjo pradžioje, kai Hitlerio jėgos įsiveržė į Lenkiją. Nes tuomet Anglija ir Francija paskelbė karą Vokietijai.

Šito neilgo straipsnio tikslas yra neiti į smulkmenas, kas buvo praeityje, kaip karas prasidėjo, kaip jis ėjo ir eina. Mums šia proga svarbu pabrėžti tik tą, kad dar ir šiuo metu mes darome, mūsų nuomone, nedovanotinų klaidų, kurios privedė prie šitos pasaulinės katastrofos.

Mes turime galvoje Munichą ir municherius. Prieš tris metus demokratiniai kraštai, jų vyriausybės, buvo, bendrai paėmus, nusistačiusios kreivą politiką, kuri sakė: vyriausias pasaulio priešas yra ne naciškoji Vokietija, bet Tarybų Sąjunga. Išeidamos iš tų politikos motyvų, Anglija ir Francija, su savo talkininkėmis, ir darė viską, kad pataikauti Vokietijai, kad paneigti Tarybų Sąjungą. Toji politika privedė prie Municho pardavystės, kuri žinoma kaipo didžiausia pardavystė pasaulyje. Toji politika privedė prie neveiklumo prieš fašistinę Ašį, ji privedė prie tos Ašies stiprinimo, prie leidimo jai įsigalėti Azijoj, Afrikoj ir Europoje. Toji politika pardavė Italijai Ethiopiją, fašistinei Ašiai Ispaniją, Čechoslovakiją ir kitus kraštus. Toji politika atmetė bent kokį Tarybų Sąjungos siūlymą sudaryti bendrą bloką kovai prieš fašistinę Ašį.

Tai pragaištingai politikai vadovavo Chamberlainas. Tiesa, Chamberlainas jau mirė, bet Chamberlaino pasekėjų dar vis yra. Yra jų toje pačioje Britanijoje, yra jų Amerikoje, yra jų ir visur. Municho pardavikiškų ricierių netrūksta.

Tie gaivalai dar ir šiandien skaito Tarybų Sąjungą priešu, o ne Vokietiją su josios talkininkėmis. Tokia politika, aišku, labai kliudo karo vedimui.

Ar reikia aiškinti, kad tos rūšies žmonės, chamberlainininkai, šiandien, būdami valdžioje, eidami pareigas aukštų valdininkų, kaišioja kuolus į karo tekinius?

Jeigu šiandien nėra antrojo fronto Europoje, tai, žinoma, reikia pasidėkavoti tiems žmonėms, kurie kvėpuoja Municho oru. Jeigu šiandien vienos Tarybų Sąjungos armijos per virš 14-ką mėnesių yra priverstos muštis su milžiniškomis Vokietijos ir josios talkininkų jėgomis, tai vis reikia už tai pasidėkavoti, kad Municho "didvyriai" nesnaudžia, kad jie dirba, kad nuo jų dar nespėta apsivalyti.

Todėl žengiant į ketvirtuosius karo metus, mūsų nuomone, pirmiausiai turėtų būti padarytas visapusis apsivalymas nuo tų, kurie kenkia Jungtinėms Tautoms susitarti, kurie kenkia jau padarytiems susitarimams realizuotis.

Šis karas, — šis baisusis karas, atsiminkim, — negali būti pasekmingai laimėtas, jei kiekviena kariaujanti prieš fašizmą tauta nebus griežtai vieninga, jei jos atsakomingose įstaigose nebus pastatyti žmonės, kurių vienintėlis tikslas turi būti fašistinės Ašies sunaikinimas. Šis karas nebus pasekmingai laimėtas, jei tarp Jungtinių Tautų nebus pilno pasitikėjimo.

Kare svarbu turėti gerai ginkluotą puikią armiją. Bet taipgi labai svarbu turėti aiškų politinį kelią ir disciplinuotą tautinę vienybę.

Finliandijai Gręsia Badas

Finliandijos fašistai stojo Hitlerio pusėn ir visai nualino šalį. Bėgyj šio karo, kaip praneša United Press, Finliandija neteko per 100,000 kareivių. Vokietijos fašistai laiko ten apie 100,000 savo armijos, kuri viską plėšia. Finų fašistai mobilizavo apie 500,000 žmonių karui, tai yra vieną septintą dalį visų savo žmonių. Iš tos priežasties industrija ir ypatingai žemės ūkis labai nukentėjo.

Kaip žinoma, karo pradžioj Fnliandijos fašistai vystė ofensyvą prieš Leningradą, Murmanską ir Sovietų Kareliją. Tas jiems brangiai atsiėjo. Jie yra užgrobę Sovietų Karelijos plotus, bet toliau vystyti ofensyvą negali. Hitleris pareikalavo iš Finliandijos pulkų ir divizijų akreivių jo avantiurai Dono srityj.

Hitleris žadėjo Finliandijai maisto, bet tas tik pažadais ir pasiliko. Labai mažai yra duonos ir bulvių. Cukraus, sviesto, pieno ir sūrio veik visai negalima gauti. Paprasti pietai valgykloj atseina per $2 Amerikos pinigais. Maisto padėtis dar daugiau pablogėjo, kad javai ir bulvės visai neužderėjo. Manoma, kad ateinančią žiemą bus didelis badas. Vietoj kavos, naudojamos sudegintų bulvių lupynos ir tų žmogus tegauna tik pusę svaro per mėnesį. Didelė stoka drabužių ir apsiavų. Finliandijoj yra daug miškų, bet kada nėra darbo jėgos, tai grumoja ir šaltis.

Žmonių ūpas nupuolęs, niekas nepritaria karui, bet fašistai, priešakyj su generolu Mannerheim ir niekšiškais "socialistais" Tannerio rūšies, pasiremdami ant Hitlerio armijos ir finų fašistų, kurie visko turi, šalį laiko kare prieš Sovietų Sąjungą.

Finliandija savo aerodromus ir prieplaukas pavertė į bazes užpuolimui ant Anglijos, Amerikos ir Sovietų Sąjungos laivų, plaukiančių Šiaurės Jūromis. Iš jos orlaukių lėktuvai skandina Amerikos laivus ir žudo mūsų žmones, bet Washingtone vis dar sėdi Finliandijos atstovas ir mūsų priešų naudai šnipinėja. Jeigu Amerika paskelbtų karą Finliandijos fašistams, tai tas labai daug reikštų politiniai, nes fašistai žmones apgaudinėja, pasakodami, būk su jais einanti Amerika.

Sovietų Lėktuvai ant Berlyno

Sovietų Sąjungos lėktuvai vis dažniau bombarduoja Rytų Prūsijoj karinius svarbius centrus. Ypatingai rugpjūčio 26 naktį Sovietų lėktuvai smarkiai bombardavo rytinę ir centralinę Vokietiją ir kitų miestų tarpe Berlyną. Tai buvo vienas iš didžiausių bombardavimų nuo karo pradžios. Sovietų Sąjunga naudojo penkis pulkus bombininkų.

Sovietų Sąjungos lakūnai su noru skrenda bombarduoti Berlyną ir kitus miestus, kad atkeršinti fašistam už jų žiaurumą okupuotoj Sovietų dalyj. Lakūnai priima priesaiką: "Mirtis Vokietijos Okupantų Armijai, — ir sako, —Brangioji mūsų tvyne. Šiomis dienomis mes prisiekiame tau savo ištikimybę. Šiandien mes prisiekame mušti priešą vis labiau ir drąsiau apvainikavimui garbė Sovietų ginklų jėgą. Brangioji mūsų šalis, kada mūsų rankos valdo lėktuvus, kada mūsų akys mato vargstančius plotus po fašistų letena, kada mūsų širdis plaka krūtinėse ir kraujas veikia gyslose, mes kovosime tol, kol sunaikinsime fašistinius žvėris, nežinodami baimės, nerodydami pasigailėjimo priešui, nepaisydami mirties — iki galutinos pergalės prieš fašizmą."

Kada Sovietų bombininkai bombardavo Berlyną ir nacių sostinėj kilo gaisrai, tai Sovietų lėktuvų pulko komandierius kapitonas Aleksandras Molocovas pasiuntė per radio sekamą pranešimą savo šalies vadui:

"Draugui Stalinui, Maskva. Mes esame virš Berlyno. Tikslas atliktas. Grįžtame atgal į savo bazę. Pasirengę naujiems žygiams."

Oras buvo labai blogas. Bet Sovietų lakūnai buvo gerame ūpe. Jie dainavo rusų patrijotines dainas. Per radijo priimtuvus pasiklausė ir vokiečių dainų, leidžiamų per radiją. Priešo priešlėktuvinės patrankos labai šaudė, bet Sovietų lėktuvai išliko sveiki. Tuo pačiu kartu kiti pulkai, kurie bombardavo kitus miestus vienas po kitam, davė pranešimus per radijo, kad ir jie pilniausiai atliko savo tikslą ir visi grįžta atgal.

Sveturgimių Spauda ir Jos Pareigos Dėl Šio Karo Laimėjimo

Prakalba, Pasakyta Karo Informacijos Ofiso Neangliškosios Spaudos Skyriaus vedėjo Alan Cranston sueigoje New Yorke rugp. 25, 1942, Neangliškosios spaudos laikraščių leidėjų ir redaktorių.

REDAKCIJOS PASTABA: Šią pono Cranstono prakalbą mes talpiname "Laisvėje" ne tik tam, kad kiekvienas mūsų skaitytojas ją atydžiai perskaitytų. Mes kreipiame dėmesį visų mūsų bendradarbių ir korespondentų, taip pat visų lietuvių veikėjų, ją atsargiai ištudijuoti ir visuose savo žygiuose vaduotis josios dvasia. Mes manome, kad šita pono Cranstono prakalba yra didžiausios istorinės svarbos ne tik visiems lietuviams laikraštininkams ir visai Amerikos lietuvių spaudai, bet taipgi visai mūsų išeivijai. Dienraštis "Laisvė" šimtu procentų rėmė, remia ir rems šį Jungtinių Tautų karą prieš fašistinę Ašį. Mes dėjome ir dėsime visas pastangas, kad visi mūsų vyriausybės kariniai žygiai būtų pilnai pravesti Amerikos lietuviuose.

Mes esame įsitikinę, kad šita nuoširdi ir draugiška prakalba pono Cranstono, kaipo atsakomingo pareigūno, pagelbės mums tose mūsų pastangose.

(Pabaiga)

Dar daugiau, laikas dėl biznio "kaip paprastai" seniai praėjo iki šis karas bus laimėtas. Tą pamoką mes išmokome karinėje pramonėje. Laikas tą lekciją išmokti kiekvieno svetimkalbio laikraščio raštinėje J. Valstijose — kiekvieno svetimkalbio laikraščio, kuris dar vis teisingai neinformuoja savo skaitytojus apie karą ir visa energija karo neremia.

Aš specifiškai kalbėjau apie vokiškus laikraščius, bet daugelis kaltininkų — ir vėl žodį "daugelis" aš vartoju tiksliai — yra taipgi tarpe itališkų laikraščių. Iki pat šiai dienai daugelis jų neaiškino šio karo prieš fašizmą tikslų ir nuoširdžiai jo nerėmė. Kai kurie vieną kitą sykį eina taip toli, kad pareiškia, jog "naciai" ir "Ašis" turi būti nugalėti. Tačiau jie labai atsargiai vengia nurodyti, kad "Mussolinis" ir "fašizmas" taip pat turi būti sunaikinti.

Taip pat yra laikraščių keliose kitose kalbose — vengrų, bulgarų, rumunų, suomių ir taip toliau, ilgas, nejaukus surašas, — kurie neremia karo iki paskutiniųjų. Kai kurie tų laikraščių redaktorių rodo į tūlus angliškus laikraščius ir sako:

"Jeigu jie gali išsisukti spausdindami tokią medžiagą, tai kodėl mes negalime?"

Atsakymas yra toks:

Pirmas, svetimkalbiai laikraščiai turi ypatingą atsakomybę tame, kad daugelis jų skaitytojų teturi apribotą galimybę pasiekti žinias apie karą. Jeigu jų kalboje laikraščiai supina ir aptemdo karo klausimus ir progresą, tai tie skaitytojai dažnai teturi visai mažą progą sužinoti tiesą apie karą.

Antras, neangliškoji spauda yra daug lengviau pažeidžiama. Mes labai mažai teturime tokių, kurie atvirai skelbia uždarymą amerikinės spaudos, bet nuslopinimo svetimkalbinės spaudos reikalautojų yra daug.

Jeigu pavyktų pastangos uždaryti svetimkalbinę spaudą, tai būtų pirmas žygis linkui pasmaugimo visos amerikinės spaudos ir ilgainiui visokios laisvės.

Jeigu jūs, redaktoriai ir leidėjai neangliškosios spaudos, pastatysite į pavojų savo laisvę, laisvė visų atsidurs pavojuje.

Ant laimės, tiek daug jūsų įrodėte pilniausią supratimą savo atsakomybės, jog dauguma tų, kurie tebereikalauja visiško nuslopinimo svetimkalbinės spaudos, yra belygsvariniai žmonės arba totalitarizmo šalininkai.

Tačiau yra daug galingų skelbėjų kokios nors laisninės sistemos, panašios tokiai, kokia buvo įvesta 1917 metais. Tokia sistema leistų valdžiai reikalauti, kad kiekvienas arba visi svetimkalbiniai laikraščiai priduotų angliškus vertimus visos atspausdintos medžiagos, arba gretimose špaltose dėti angliškus vertimus visos medžiagos, dedamos savo kalboje.

Tiktai prieš kelias savaites Cenzūros Raštinė pareikalavo visų neangliškoje kalboje radijo programų vedėjų laikyti pilnus komplektus vertimų visos medžiagos, kuri yra transliuojama neangliškoje kalboje per radiją.

Ik šiolei valdžia padarė individualį žygį prieš keletą svetimkalbių laikraščių, kurių redaktoriai ir leidėjai tinkamai neatliko savo karinių pareigų.

Kada tiktai valdžia būna priversta daryti žygius prieš kurį nors svetimkalbį laikraštį, labai skaudžiai nukenčia visa svetimkalbinė spauda. Tas pakenkia jūsų abelnai reputacijai. Tas nugąsdina jūsų skaitytojus nuo skaitymo jūsų laikraščių. Tas nugąsdina pasigarsintojus.

Tas taipgi pastato į pavojų tuos žmones, kuriems jūs norite patarnauti — visus nepiliečius, visus ateivius, visus naujus amerikiečius. Dėlei to senieji amerikiečiai nepasitiki visais naujas pribuvėliais ir bijosi jų. Kad atlikti savo pareigą linkui savo skaitytojų ir jūsų pačių, linkui Dievo ir savo šalies, **jūs turite apvalyti savo eiles patys pirma, negu valdžia bus priversta įsimaišyti.** Raginkite savo kolegas redaktorius ir leidėjus remti karą, Jungtines Valstijas ir Jungtines Tautas ištikimai ir iki paskutiniųjų. Lai jie supranta, kad jų pareigos yra daug didesnės, negu tik išvengimas apkaltinimo išdavystėje.

Tai nėra valdžios reikalas isakyti jums konkrečiai, kaip jūs turite vesti savo laikraščius geriausiems karo interesams.

Jūs visi suprantate pamatinius principus. Jūs visi suprantate, kad jūsų vyriausia atsakomybė yra atžymėti karo eiga teisingai ir taip pilnai, kaip vieta leidžia, ir taip, kad pagelbėtų jūsų skaitytojams suprasti šį karą ir taip, kad įtraukti juos į pilną rėmimą šio karo ir dalyvavima kare. Aš esu tikras, kad jūs visi suprantate tas taisykles, kurių prisilaikyti Cenzūros Ofisas reikalauja nuo visų laikraščių.

Tačiau laikydamiesi tų pamatinių principų, jūs galite prisidėti prie sekmingo vedimo šio karo mažai, arba daug.

Tiek daug jūsų esate reikalavę iš Karinės Informacijos Ofiso nurodymų ir patarimų, jog aš čionai bandysiu pasiūlyti keletą būdų, kuriais jūs galite prisidėti daug, vietoje mažai. Šitie patarimai nėra pilnai apdirbti. Jie gali būti pamatu karo metu svetimkalbinės spaudos politikai, bet jie yra tiktai patarimai, nes tokią politiką gali išdirbti tiktai patys redaktoriai ir leidėjai.

Sekami yra vyriausi punktai, kurie turėtų būti pabrėžti jūsų laikraščiuose, jeigu norite, kad jūsų skaitytojai galėtų permatyti Ašies melus ir perdėjimus:

1. Šis karas yra Amerikos karas. Nepaisant to, kaip sunkiai Ašies propaganda bando išaiškinti kitaip, mes negalime gyventi pasaulyje, kurio pusė yra pavergta, o pusė laisva. Ir tai toks yra šio karo klausimas.

2. Amerika yra galinga — militariniai, ekonominiai, politiniai ir kultūriniai, ir su pagelba Jungtinių Tautų mes laimėsime.

3. Amerikiečiai pasiaukoja su džiaugsmu ir noriai. Kuomet uždedami apribavimai civiliniam gyvenime, labai svarbu, kad jūs paremtumėte tą žygį, editorialiniais išaiškinimais ir dramatizavimais tų pasiaukojimų, kuriuos turi padaryti kiekvienas amerikietis pasiekimui pergalės.

4. Amerikai negrumoja jos talkininkai, nei Britanijos užviešpatavimas, nei rusiškas bolševizmas. Kuomet priešo propagandistai bando aptemdinti tikruosius karo klausimus melagingais paskalais apie taikos ofensyvą, arba apie atskirą vienos kurios Jungtinės Tautos veikimą, jūs galite atmušti pagelba aiškaus išdėstymo tikrųjų klausimų ir tikrosios mūsų talkininkų pozicijos.

5. Amerikos įvairios grupės — politinės, religinės, rasinės, tautinės ir ekonominės — negrumoja viena kitai ir todėl jų dėmėsis ir energija neturi būti nukreipta linkui vidujinės grupinės neapykantos, arba vidujinio konflikto.

Dauguma priešo propagandos taikoma mūsų padalinimui. Iš priežasties ryšių su senaisiais kraštais, neangliškoji spauda lengviau paveikiama tokios priešo propagandos, negu angliškoji spauda, ir todėl jinai turi nuolatos saugotis, kad nepatarnautų Ašiai. Šis karas nėra vedamas už kokią nors savastį. Nesiginčykime dėlei ateities, pakol ta ateitis dar nėra mūsų.

Saugokitės paskalų! Nepriduokite jiems svarbos, spaudindami juos kaipo autentiškas karo žinias, paremtas tikrais faktais. Žinios iš bet kurios Ašies šalies, arba bet kurios Ašies okupuotos šalies yra nužiurimos, nepasitikimos, todėl jas reikia pirma spaudinimo labai atsargiai pasverti. Jeigu jos spaudinamos, tai aiškiai turi būti parodyti jų šaltiniai. Svetimkalbiniai laikraščiai paketų savo efektingumą, jeigu jie, kaip kai kurie angliškieji laikraščiai jau daro, pridėtų prie pranešimų iš Berlyno, Romos, Tokio, Budapesto arba prie bet kurio kito priešo šaltinio, sekamą pastabą: **"Šis pranešimas atėjęs iš priešo šaltinių, todėl gali būti priešo propaganda."**

Saugokitės tų, kurie religiškai tarnavo priešui prieš Pearl Harbor. Kol jie tebedirba jūsų laikraščiams, gal priešo propaganda nepasirodys jūsų antgalviuose, bet ji gali apsireikšti straipsnių serijose, apysakose, laiškuose, knygų peržvalgose, net pranašystėse apie ateitį. Kol jūsų visi štabų nariai nebus pilnai pasitikimi, kol jūs sąmoningai nesistengsite padaryti kiekvieną savo laikraščių eilutę tarnaujančia Amerikai ir kovai už laisvę, tol jūs neatliksite visų savo pareigų.

Valdžia pasitiki jumis. Jinai žino, kad jūs daug prisidėsite prie neišvengiamos pergalės, kurią mes pasieksime mūsų vyriausio komandieriaus Franklino Delano Roosevelto vadovybėje.

Anglija. — Amerikiečių lėkiančios tvirtumos per dvi paskutines savaites pataikė bombomis bent į 70 procentų vokiečių punktų, į kuriuos taikė.

Pasilikę vieni tarp griuvėsių buvusių savo namų rusų vaikučiai laukia, kol kas nors pasakys jiems, ką daryti, kur eiti. Jų tėvai tapo pagrobti nuo jų kaipo karo belaisviai, o gal ir sušaudyti, atžymėjimui nacių pergalės. Sovietų valdžia yra įsteigusi šimtus kempių, kur vaikučiai yra prižiūrimi iki jų tėvai sugrįžta — jeigu dar gali sugrįžti.

Kiekvienas darbas, kožnas doleris ar centas Amerikos karo pastangų ir jos didvyriškų talkininkų paramai reiškia smūgį fašizmui ir artėjimą pergalės ir taikos. Ar jūs prisidėjot darbu ir aukom?

MOTERŲ ŽINIOS

Jūs, be abejo, jau perskaitėt knygelę "Kovotojų Balsas Dėl Lietuvos Laisvės." Nepadėkite jos. Patarkite savo draugam ją perskaityti, parduokite kopiją. Lai kožnas lietuvis sužino tėvynės padėtį!

"LIETUVĖS PATRIOTĖS NIEKAD NESUVILS SAVO ŠALIES"

Rugpjūčio 30-ta brooklyniečiams buvo didelė diena, kadangi tą dieną užbaigta trumpa, bet energinga kampanija bendromis visų lietuvių jėgomis nupirkti ambulansą ir padovanoti Amerikos Raudonajam Kryžiui. Tą dieną naujutėlis, didelis ambulansas, po iškilmingos programos, buvo atiduotas Raudonajam Kryžiui.

Apie tas iškilmes buvo plačiai rašyta vakar dienos Laisvėj, vietos žinių puslapyje, tad man netenka to kartoti. Man tik rūpi atžymėti moterų "šėrą" prie to ambulanso.

Šv. Jurgio Draugystei nutarus organizuoti ambulanso pirkimą ir paaukojus du šimtu dolerių iš savo iždo, dar vis trūko pinigų. Parokavus skaičių Brooklyne esančių organizacijų, trūkuma atrodė nedidelė, tik 13 su virš šimtų dolerių, bet tia visgi nemažas darbelis tiek pinigų surankioti. Jurginė atsikreipė į visas Brooklyno lietuvių organizacijas.

Viena iš tų pakviestųjų buvo ir Moterų Apšvietos Kliubas, kuris pasiuntė savo pirmininkę K. Petrikienę ir O. Kalvaitienę šaukiamon draugijų konferencijon. Gi demokratiška konferencija nepabijojo moterų, išrinko vieną iš jų, K. Petrikienę, į ambulansui pirkti komitetą.

Moterų atstovė, kaip girdėti, nebuvo vien tik ornamentu penkiakampiame komitete, bet viena iš lygiateisių ir lygiai imančių pareigas. Kaipo komiteto vicepirmininkė, ji atlankė eilę jai pavestų organizacijų, kurios dar nebuvo prisidėjusios, taipgi ragino prisidedančias išpildyti savo kvotas laiku, kad tas svarbus darbas nesivilkintų. Ji prisidėjo sudarymui programos, rašė spaudai, akstindama tą darbą remti ir atsilankyti į jo užbaigtuves, o pačiose užbaigtuvėse, komiteto įgaliota, pasakė gražią prakalbą. Ji mobilizuoja kraujo davėjus.

Kitais keturiais komiteto nariais buvo J. LeVanda, J. Draugelis, J. Kairys, S. Bredes.

K. Petrikienė savo prakalboje atsišaukė į moteris susimobilizuoti ir pradėti darbą pirkimui ambulanso varde visų Brooklyno lietuvių moterų organizacijų. Ji sakė:

—Daugelis šeimynų yra išleidusios po sūnų, kitos po du ir po tris sūnus kariuomenėn. Mes toms motinoms, žmonoms, tiems tėvams prijaučiame, vienok visame pilnume tai pergyvena tik tas, kuris išleido mylimą saviškį. Bet ašaromis nepadėsime jiems pergalėti priešą, nepadėsime greičiau sugrįžti. Reikia veikti daugiau, kiekvienai ir kiekvienam reikia ką nors atlikti rėmimui mūsų šalies ir jos talkininkų karo pastangų.

Po programos, pasigavus kalbėtoją, klausiu, kokia, jos manymu, moterų draugija galėtų pravesti antrojo ambulanso pirkimo darbą, ar yra koki planai, ji atsakė:

— Planų, bent šiuo tarpu, nežinau jokių, taipgi abejoju, ar viena kuri moterų draugija galėtų tokį darbą atlikti, bet visos bendrai gali. Pasitikiu, kad moterys, kurių juk pačių sūnums, vyrams, broliams padėtų ambulanso ar kantino nupirkimas, supras savo patriotinę pareigą, mokės susitarti ir nepatingės padirbėti.

—Lietuvės patriotės moterys niekad nesuvils savo šalies, — dadėjo ką tik užbaigusio savo pareigas komiteto vice-pirmininkė. — Šis mūsų buvęs darbas ir jeigu koki bus ateityje darbai tam tikslui — yra ne vieno ar kito asmens, ne vienos ar kitos grupės, bet savo šalies naudai. Mūsų šalis šaukia mus talkon, mes jai dirbame. Ir šio ambulanso kampanijoje kai kurios moterų grupės susidūrė su keblumais sukelti savo kvo-

Katrina Petrikienė

tą, vienok jos, kaip pritinka tikroms patriotėms, kantriai ir sunkiai pasidarbavo, bet išpildė savo duotą žodį draugijoms ir šaliai. Tokios moterys gali daug nudirbti.

— Kokios moterys prisidėjo prie šio ambulanso pirkimo? — vėl klausiu kalbėtojos.

— Visokios. Katalikės ir laisvųjų pažiūrų. Jos rinko aukas, jos pačios aukavo. Smulkmeningą finansinę atskaitą matysite komiteto paskelbtam raporte.

— Vienok šiam ambulansui buvo stambių aukų iš draugijų, kuriose nepriklauso moterys, kaip tose jos galėjo prisidėti?

— Prisidėjo štai kaip: Veik visos draugijos rengia piknikus, balius papildymui savo iždo, iš kurio galėtų aukoti kaip tik tokiems tikslams, kaip šis. Ar tamsta pagalvojote, kas būtų, jeigu nors viena iš tų draugijų pradėtų rengti piknikus be tų skanių valgių, kuriais moterys nukrauna stalus? Ar manai, kad piknikai nepradėtų mažėti ir eiti iš mados?

Turėjau pripažinti, kad ne labai miela būtų praleisti visą pusdienį ten, kur nėra ko valgyti.

— Moterys padėjimu surengti pramogas prisideda prie sukėlimo iždų vyrų draugijoms lygiai taip, kaip kad vyrai padeda moterims turėti sekmingus ir pelningus parengimus savo atsilankymu, — atsakė kalbėtoja, leisdama suprasti, kad kaip šis ambulansas buvo visų lietuvių bendro darbo pasekmės, taip būtų ir kitas, tik su ta skirtuma, kad vienos moterys išneštų gaspadorystės darbą ant savo pečių.

M. S. K.

Vaizdai iš Dėdės Samo pirmojo oficialiai paruošto judžio Pasaulis Kare, kuris ką tik užbaigtas gaminti. Jame parodoma ištisa tragedija, išgyventa dešimtmečiu hitlerizmo ir karo. Francūzė moteris (viršuj) rauda savo kūdikio, kurį nuo jos naciai išplėšė laike Hitlerio įsibriovimo Paryžiun. O apatiniame vaizde Amerikos į tai atsakymas — unijos nariai metasi į produkcijos mūšį, gaminti tankus sulaikymui hitlerinės Ašies ir ašarų.

"DŽIAUGIUOSI, KAD LIUDMILA TAPO PAVYZDŽIU DRĄSOS"

Visose Jungtinėse Valstijose šiandieną gyventojų akys atkreiptos į jauną viešnią iš Sovietų, Liudmilą Pavličenko, 26 metų merginą, kuri su kitais dviem tos didvyriškos šalies jaunais herojais atvyko Amerikon dalyvauti Tarptautiniame Studentų Seime, sušauktame rugsėjo 1-mą, Washingtone.

Apie tai, kad ji partizaniškose kovose nušovė 309 vokiečius jau buvo rašyta vakar dienos Laisvėje ir bus rašoma daugiau ateityje. Iš to trumpo, jaudinančiai patriotingo ir kovingo jos gyvenimo yra daug kas pasakyti. Šį kartą mes nors trumpai paminėsime, kaip jaučiasi motina, turėdama tokią dukrą, kaip paduoda amerikinė Inter-Continent žinių agentūra, kurios korespondentas lankėsi pas Liudmilos motiną.

"Aš, motina vyresniojo saržento Liudmilos Pavličenko, Sevastopolio kovotojos, norėčiau pasakyti visiems jauniems vyrams ir moterims apie Liudmilą, apie mintis ir jausmus, kurie dominuoja jos laiškus.

"Liudmila yra gyva, energiška mergina. Ji karštai myli savo kraštą. Kada vokiečiai užpuolė mūsų šalį, ji nesiliko namie, bet įstojo Raudonojon Armijon. Liudmilos atsiekimai yra šaltiniu mano džiaugsmų.

"Mano Valentina, Liudmilos sesuo, dirba karo fabrike ir administracija neturi jai daugiau nieko, kaip tik gyrimą. Aš didžiuojuosi abiem savo mergaitėmis, kurios garbingai išlaiko bandymus drąsos tose sunkiose ir įtemptose dienose.

"Rugpjūtį pereitų metų Liudmila rašė man: 'Jau išbuvau kelis mėnesius armijoj ir jau daviau peklos rumunams ir vokiečiams. Tie šliužiai du kartu buvo mane užgriovę žemėmis. Dabar randuosi ligoninėj, bet už poros dienų grįšiu į eiles... Aš pati savo akimis mačiau dalykų. Tos baisenybės užvirina mano kraują ir užsidegimas yra geru dalyku kare, akstinančiu į neapykantą ir šventą kerštą'.

"Kitam laiške Liudmila rašė apie savo darbą: — Jūs turite žinoti, ką aš veikiu. Tai nėra sekretas. Aš pasikeičiu 'komplimentais' su Fritzais per cielių ir šaudymą po vieną kulką. Turiu jums pasakyti, kad tai yra tik vienintėlis tinkamas ir taisyklingas atsinešimas į vokiečius. Jeigu jų neužmuši iš karto, nebus galo jūsų bėdoms. —

"Ji rašė, kad jinai buvo du sykiu sužeista ir kad jos draugas Leonidas ją išnešė iš mūšio lauko. Jis yra puikus ir ištikimas draugas. Džiaugiuosi, kad Liudmila parodė pavyzdį drąsos ir vertingumo, ir parodė kelią šimtams šaulių, kurie atmoka vokiečiams už mūsų nudegintą, apiplėštą, sužalotą gimtąją šalį."

KANDIDATĖ Į KONGRESMANUS IŠ NEW YORKO VALSTIJOS

Komunistų Partija yra tokia organizacija, kurioj kiekvienas narys, nežiūrint lyties, kilmės ar tautybės, turi progą būti išstatytu svarbioms pareigoms ar kandidatu rinkimuose, jeigu tik turi reikiamas kvalifikacijas.

Atatinkamai tam nusistatymui, tos partijos moterys ne vien tik turi progą, bet yra ir akstinamos pasiruošti didesnėms pareigoms. Dėl to kas rinkimai K. P. išstato žymiausias moteris kandidatais įstatymdavystėn ar į valdvietes.

Šių metų rinkimams, tarpe eilės kitų kandidatų, New Yorko valstijoj išstatyta toji ugninga kovotoja, prakalbininkė, kolumnistė, vadovė Elizabeth Gurley Flynn. Ji yra kandidate į kongresmanus at-large (nuo visos valstijos) sykiu su paskilbusiu kovinguoju Robert Minor.

Nežiūrint, kokių pažiūrų bebūtų, kovotojos Flynn

Elizabeth Gurley Flynn, kandidatė į kongresmanus.

nuopelnus visuomenei moterys skaito dideliu kreditu visoms moterims. Jos prakalbos, prie kurių jinai nuo ankstyvos jaunystės prisiauklėjo, yra dideliu priedu kiekvienam susirinkimui, nors greta jos būna pastatyti žymiausi šalies kalbėtojai. Nori naudingo ir smagaus pasiskaitymo, jieškosi jos turiningai ir gražiai parašytos kolumnos. Jeigu darbo žmonių organizacija bėdoj, ar kas pamynė teises grupės žmonių ar atskiro asmens, pas kovotoją Flynn gausi užtarimą jos kolumnoj, prakalboj, ji nerokuos savo žingsnių, kad tą blogą prašalinus, atsteigus teises, gerą vardą.

Elizabeth Gurley Flynn yra pasakius daug prakalbų, apvažiavus kartkartėmis šimtus Amerikos miestų ir kaimų pastangose apginti ir išlaisvinti ekonominės ir politinės klasių kovos kalinius, tame skaičiuje Tom Mooney, Earl Browderį. Trumpame rašte negalime išrokuoti, o tik priminti jos nuopelnus darbo žmonėms ir civilėms laisvėms. Jos nuopelnams surašyti reikėtų didelės knygos.

Elizabeth Gurley Flynn yra uoli prezidento Roosevelto politikos rėmėja, visuotino ir greito Ašies sumušimo šalininkė.

New Yorko valstijos komunistai padėjo daug darbo ją ir kitus komunistų kandidatus uždėti ant baloto. Jiems padėjo, kooperavo daugelis nepartinių žmonių ir narių kitų partijų.

Komunistų sleito uždėjimui ant baloto reikėjo surinkti mažiausia 50 parašų kiekviename valstijos apskrityje. Nesurinksi viename, — nebus partija ant baloto visoj valstijoj. Gi valstijoj yra 62 apskričiai, kai kurie su labai mažai gyventojų, kaip, pavyzdin, Hamilton apskritys, kuriame viso yra tik apie 3,000 gyventojų, retai kur išsiskirstę plačiame žemės plote.

Komunistai apėjo tuos sunkumus, jie surinko ne po 50, bet abelnai imant po 200 parašų per apskritį. Reikėjo surinkti 12,000 parašų, surinko 50,000, kad užtikrinti buvimą ant baloto, jeigu tūli iš tų parašų ir būtų išrankioti, atmesti. Komunistams tame sunkiame dar be padėjo jų įsitikinimas savo partijos programos teisėtume, vienok, be abejo, daug ugnies pridavė turėjimas gerbiamų ir mylimų kandidatų, kaip yra komunistuose ir tūkstančiuose kitų žmonių gerbiama ir mylima kandidatė Elizabeth Gurley Flynn.

Komunistų konvencija, įvykusi rugp. 29—30, New Yorke, dalyvaujant apie tūkstančiui delegatų ir alternatų užgyrė jos ir kitų nominuotų kandidatūrą.

Kitais kandidatais ant to paties sleito su Flynn yra: Israel Amter — į gubernatorius; Frank Herron — į lieut. gubernatorius; Benjamin Davis, Jr. — į prokurorus; Fred Briehl — į kontrolierius; Robert Minor — į kongresmanus.

New Yorko valstijos piliečiai, ypatingai moterys, žada dėti daug pastangų, kad pasiųsti liaudies teisių ir gerovės čampionę Elizabeth Gurley Flynn į kongresą ateinančiuose rinkimuose.

M-tė.

KLAIDOS PATAISYMAS

Praeitos savaitės Moterų Skyriuje, "Iš Brooklyno Mezgėjų Veiklos" korespondencijoje, įvyko nemaloni klaida, kur buvo pasakyta, kad "netoli iš 7 svarų vilnų galima numegsti 9 poras kojinių," turėjo būt pasakyta 19 porų kojinių.

Mezgėjom Prašymas

Rusijai Pagalbos Komiteto mezgimo skyrius prašo mezgėjas dabar daugiausia megsti svederius didelės mieros (size 44), su aukštais kaklais turtle-necked), ilgomis rankovėmis. Reikia ir kojinių.

Šalikus prašo megst 12 colių pločio, o ilgio iki suvartojat 3 tolkutes siūlų. Pirštinių taipgi reikia, bet tik tam tikros formos — su vienu pirštu. Nežinant, kaip tokias megsti, mezgėjos prašomos megsti ką kitą, nes bile formos pirštinės kariuomenėj nepraktiška.

Mezgėjų Komisija.

Musė ir Blakė, Tai Tinginio Padaras

Mūsų šalyje, kur galima gauti langams sietai, kur lengvai atidaromi langai, kur gyviams naikinti priemonės prieinamos, musės ir blakės yra tik — apsileidimo ir kuprotai apžėlusios nešvaros padaras.

Vienok kartą užveista veislė, ypač blakių, nusikratyti nelengva. Jos gali prikankinti ir nekalčiausius kaimynus. Kur namas su namu susisiekia, ten blakės keliauja į kaimynus švaresnio gyvenimo jieškoti. Ir jos keliauja ne po vieną: jeigu ne visą giminę, tai ben porą atsives.

Yra žinoma nuotikių, kur blakės atsirado arba dingo su atsikraustymu ar išsikraustymu kaimynų. Į perėjūnus nakvinančias vietas blakių atveža svečiai drabužiuose, valizų plyšiuose.

Blakės gimsta ir bujoja, kur kambariai nevėdinami, kampai prikimšti atsiduodančių baltinių ir drabužių ir nemėgsta ten, kur tyras oras kasdien pasiekia visus kampus. Tyras oras, žinoma, blakių nebeišvarys, kur jau priveista. Čia reikia ilgo ir alinančio darbo užklijuoti plyšius, išdeginti springsus ir tt.

Su musėmis apsidirbti lengviau — išvijai, į langus, duris sietus sudėjai ir užbaigta.

Ir musės ir blakės yra pavojingos ligų nešiotojos. Musė tuo atžvilgiu sukerta blakę, kadangi ji greičiau keliauja ir minta ne vien tik krauju, bet maistu ir išmatomis. Vieną sekundą ji sėdi ant išmatų, kitą jau ant gražiausio pajaus, o trečią ji su abiemis tau kaktą terlena. Jeigu musės kojų galėtume pažiūrėti per gerokai padadinamą stiklą, ne vienas iš pasibjaurėjimo susirgtume ir per amžių nenorėtume ne tik paragauti, bet nei pažiūrėti to pajaus ar pyrago, ant kurio per dieną vėžlioja musės.

Kultūringose įstaigose, švariuose namuose dabar nelaiko nei vienų nei kitų, išmoko apsieiti ir be jų. Tik retkarčiais šiendieną rasi tokią įstaigą, kur užėjęs pavalgyti bei pasilsėti svečias, tarsi įvarytas tvartan, skerečiojasi, spardosi, sau kaktą daužosi, raukosi ir keikiasi gindamasis nuo musių. Musės, paprastai, tokį svečią nugali, jis daugiau nesusirenka į tą kovos lauką.

M. N.

Šilkinės Pančiakos

Kas dar turite senų šilkinių pančiakų, neišmeskit. Valdžia planuoja pradėti jų rinkimą darymui iš jų parako. Šilkinis parakas geriausia kanuolių šoviniams.

Rayoninės ir nylon, nors labai geros kaipo skudurai valymui mašinų ir įrankių, netinka parakui.

Paskutinis Autoportretas

JONAS ŠIMKUS

(Tąsa)

Karvočius vėl čiupo Lapelį per pusiaują ir su didžiausiu triukšmu išmetė pro duris prie bufeto. Ilgasis užsipuolė Karvočių ir norėjo atkeršyti. Dailininkas Pasternokas irgi puolė prie Karvočiaus. Prasidėjo tikras pasistumdymas. Restorane kilo triukšmas. Pro duris į vidų vis veržėsi Lapelis, bet kažkieno ranka vis perdaug smarkiai jam stuktelėdavo ir jis atbulas įvirsdavo į sieną.

Kelneriai iš gatvės pašaukė policininką. Milžiniškas, kaip Mocarto "Akmeninis svečias," duryse pasirodė policininkas ir rimčiausiu veidu apsidairė, kuriam pirma čiupti už pakarpos.

Bet arčiau pasižiūrėjęs, jis pastebėjo senus savo pažįstamus, kuriuos negirtus aukštai gerbė, o girtiems stengėsi padėti, kad patekimas į daboklę ar protokolas nesukompromituotų to ar kito žinomo meno žmogaus. Policininkas gerbė menininkus ir literatus, ir progai pasitaikius, jei būdavo laisvesnis, pavedėdavo juos namo.

Ir šį kartą jis panaudojo savo humanistiškiausią priemonę. Jis pareiškė:

—Ponai menininkai, prašau prie tvarkos.

Bet kai ši priemonė nepaveikė, jis atsargiai suėmė už pažastų stambųjį alasininką Karvočių, pasodino jį atgal į kedę, o kiti patys nusiramino. Paskiau paprašė, kad elgtųsi ramiau arba eitų namo ir pridėjęs ranką prie kepurės, atsisveikino.

Kompanija pasijuto kaip naujai gimusi. Net užmiršo dėl ko buvo susipešta.

Po kelių valandų iš to paties restorano į gatvę išvirto vyrų būrelis ir pastreipuliavęs keliolika žingsnių sustojo.

Vienas pasiūlė sėsti. Pasiūlymas visiems patiko.

Šešetas vyrų susėdo Laisvės Alėjoje ant skersgatvio ir rėkdami glėbesčiavosi.

Po kurio laiko poetas Ilgasis žaksinčiu balsu ėmė dainuoti.

Švents Antanai iš Padvos!
Kas mums dar alučio duos!

O visi šeši visa gerkle užtraukė refreną:

Dzigul, dzingul dzinguliukai!
Dzingulėliai ahaha!

Prie šio linksmo choro vėl priėjo didelis policininkas. Jis pasilenkė kone lig žemės, norėdamas pamatyti dainininkų veidus. Nenustebo vėl suradęs savo pažįstamus ir gerbiamus menininkus.

— Ponai menininkai, prašau prie tvarkos! Vidurnaktį Laisvės Alėjoj dainuoti draudžiama. — Šį kartą dainininkai nesispyrė. Aptilo ir vienas kitą remdami ėmė keltis nuo šaliagtvio.

Visi šiaip taip atsistojo, tik dailininkas Pasternokas nemėgino keltis.

— Alio! — sušuko Karvočius. — Kelkis, kolega. Rodos, iš mūsų pats stipriausias.

Bet kolega Pasternokas sėdėjo ir nesijudino. Kolegos suėmė jį už pažastų ir nedidelį žmogutį lengvai pastatė. Bet vos pastatytas jis vėl susmuko, tik šį kartą jau išsitiesė kiek ilgas.

Staiga visiems įsigėrusiems pusė girtumo dingo. Karvočius atsiklaupė ties dailininku ir ėmė klausinėti:

— Kolega, kas su tavimi. Eisi namo.

Bet Pasternokas gulėjo ir nieko neatsakė.

— Jėzus Marija! — sušuko kritikas. — Su kolega Sveikamarija kažkas nebegerai.

Staiga prablaivėję draugai nubėgo paskui policininką palengva alėjos viduriu einantį ir sustabdė.

— Kolega, policininke. Tur būt, vienas mūsų draugų mirė. Prašom čia.

Policininkas dideliais žingsniais pasuko atgal ir priėjęs prie parvirtusio žmogaus, pakėlė jo galvą ir ėmė klausti.

— Pone, kas jums yra? — Ir čia pat, lyg pabrėždamas savo tvarkos dabotojo padėtį pridūrė: — Gatvėje gulėti draudžiama.

Bet dailininkas ir tada nesijudino. Policininkas paėmė dailininko riešą, pasiklausė pulso.

— Ponai, pulso nėra! — išsigando ir policininkas.

Jis dideliais žingsniais risčia nubėgo prie telefono ir pranešė į nuovadą:

— Iššaukit greitąją pagalbą. Gatvėje žmogus negyvas. Trečiam kvartale. Taip.

Į automobilį įkėlė dailininką, o paskui jį bandė sulipti visi jo kolegos. Bet automobilyje buvo nedaug vietos.

Draugai paliko gatvėje ir jau visai išsiblaivėję kiekvienas savo keliu nuėjo namo.

III.

Dailininkas Pasternokas nemirė. Jis ligoninėje greit atsigavo ir vieną dieną išgulėjęs išėjo namo. Jį buvo užklupęs sunkus širdies priepuolis, bet atgavęs sąmonę jautėsi visai gerai.

Vis delto, gydytojų patariamas, jis rimtai susirūpino blaivybės problema. Gydytojai jam patarė bent tris mėnesius negerti nė lašiuko jokio svaiginančio gėralo ir prisilaikyti normalaus žmogaus gyvenimo būdo.

Todėl jis, išėjęs iš ligoninės, pirmiausia ėmė svarstyti tarnaitės reikalą.

Iki šiol tarnaitė jo gyvenime buvo pripuolamas daiktas. Gyvenant darbininkų kvartale moterų netrūko, kurios norėjo vieną kitą centą uždirbti. Todėl prireikus apvalyti kambarius, jis pasakydavo namų sargui, kad surastų kokią nors bobikę. Tokios bobikės visai užtekdavo per savaitę kartą. Kambariai juk ne geriamoji stiklinė, kuri nuolat turi būti švari. Lova? Agi kaip pasiklosi, taip išmiegosi. Dulkėms iš kambario ir nuo paveikslų valyti jis sukviesdavo kolegų talką. Tai būdavo savotiška ir ne menka šventė. Susirinkdavo apie dvidešimt draugų dailininkų, literatų, muzikų ir pradėdavo dulkių valymo šventę bendru tostu: po stiklinę! Išmetus stiklinę, buvo griebiamasi darbo ir per pusvalandį kambariuose ir ant paveikslų nebelikdavo jokių dulkių. Paskiau būdavo geriama, kol visi nuvirsdavo nuo kojų.

Ryto metą pakviesta bobikė turėdavo daug darbo, kol išvalydavo kambarius nuo visokių šventės likučių.

Bet dabar, iškilus Hamleto problemai būti ar nebūti, teko pagalvoti apie kitokią namų apyvokos sistemą. Todėl pirmiausia ir įsmego Pasternoko galvon tarnaitės klausimas.

Jaunų tarnaičių dailininkas nemėgo.

— Et, dar pasipainios arti lovos ir gali įvykti tragedija, — jis seniai sakydavo. Tai jam diktavo ne kokia nors girta fantazija, bet realus gyvenimas. Kartą tokia tragedija buvo įvykusi, dar jaunystėje. Ji nemaža kainavo. Ją pakartoti jis bijojo.

Sugrįžęs namo, jis pasitarė su sargu ir paprašė jo surasti senyvą, padorią tarnaitę, kuri mokėtų išvirti ir valgį. Savo buto virtuvę, kurioje jis niekuomet nieko nebuvo viręs, laikydavo visokiausioms atmatoms ir dažams gaminti kambariu. Dabar teko ją perreformuoti, atseit, išvalyti ir vėl paversti virtuve.

Surastoji tarnaitė dailininkui patiko. Tai buvo jau žilstelėjusi, ponų mačiusi ir jiems virusi moteris. Nauja tarnyba jai patiko, nes šeimyna nedidelė.

Bet netrukus ji ėmė piktintis.

Kai pradėjo tarnauti, ji apžiūrėjo visus buto kampelius ir surado nemažai malonių dalykų. Nors paveikslai, ypač dviejų nuogų moterų, jai ne labai patiko, užtat dievuliukai ir Motina švenčiausia su peiliais krūtinėje jai nuramindavo širdį. Ir būtų buvę visai gerai, jei ne vieną kartą iš kažkur atsibasčiusi jauna moteris, kuri su jos ponu maliorių užsidarė kambaryje ir išėjo tik po poros valandų.

Vakare, po poterių, tarnaitė dar ilgokai svarstė žmonių ištvirkimo ir pasileidimo klausimą.

Minėta jaunoji moteris pas dailininką ėmė lankytis ir dažniau, beveik kasdieną. Kartą tarnaitė įsigeidė truputį pasekti savo poną ir šią moterį. Ji žinojo, kad toks dalykas yra nuodėmė ir be atgailos tat nepraeis, bet moteriškas susidomėjimas ėmė viršų.

Ji prislinko prie tų durų, už kurių dingo dailininkas su moterimi ir pritūpusi ėmė žiūrėti pro rakto skylutę. Ji pamatė tikrai pasibiaurėtiną daiktą:

Sofoje, parvirtusi ant šono, gulėjo visiškai nuoga moteris ir rūkė papirosą. Galvą buvo atrėmusi į du priegalvėlius, ant krūtinės uždėta didelė raudona rožė.

(Bus daugiau)

AMERIKOS ŽMONIŲ BALSAI

Portland, Ore. —Nepaprastai daug moterų eina prie darbų į laivų statymo pramonę. Štai Oregon Shipbuilding Corporation's St. Johns dirbtuvėje prie sunkių veldinimo darbų pusė dirba moterų. Pirmiau tokie darbai buvo skaitomi moterims "neįkandami." Bet dabar jos dirba ir atlieka pareigas taip jau gerai, kaip ir jų draugai vyrai.

Nashville, Tenn. — United Shoe Workers Unijos lokalas 78 pasisakė už atidarymą antro fronto prieš Vokietiją. Susirinkime, kuriam rezoliucija buvo priimta, dalyvavo 500 darbininkų. Tam pačiam susirinkime darbininkai pasmerkė pastangas užšaldyti darbininkams algas.

Milwaukee, Wiscon. — Šio miesto ir apylinkės industrinės unijos, CIO organizacijos, nutarė dėti visas pastangas, kad Wisconsino gubernatorius Neil nebebūtų išrinktas. Jis neremia šio karo, jis nededa jokių pastangų, kad Jungtinės Tautos šį karą laimėtų.

CIO unijos laikė konferenciją, kuri griežtai pasisakė prieš Neil kandidatūrą antram terminui.

Milwaukee County Industrial Union Council kalba varde 68 lokalų ir 70,000 narių.

Waterbury, Conn. — Mine, Mill and Smelter Workers unija, CIO, laimėjus rinkimus Scoville dirbtuvėse, varo organizacijos darbą pirmyn. Rugsėjo 4 dieną bus balsavimas Blake and Johnson kompanijos darbininkų dėl pasirinkimo unijos. Balsavimuose dalyvaus 175 darbininkai.

Rugsėjo 9 dieną bus balsavimas Waterbury Manufacturing Kopanijos darbininkų. Čia dalyvaus 2,200 darbininkų.

Bridgeport, Conn. — Rugsėjo 3 dieną bus balsavimai Jenkins Bros. kompanijos darbininkų dėl pasirinkimo unijos. Dalyvaus 1,150 darbininkų. Rinkimus tikisi laimėti Mine, Mill and Smelter unija, CIO.

Detroit, Mich. — Greater Detroit and Wayne County Industrial Union CIO Council pasmerkė Anglijos atsinešimą linkui Indijos ir priėmė rezoliuciją, kurioj ragina prezidentą Roosevelta daryti žygius išrišimui Indijos problemos. Taryba ragina, kad Anglijos valdžia tuojau paliuosuotų visus Indijos žmonių vadus iš kalėjimo ir tartųsi su Visos Indijos Kongreso vadovybe dėl užbaigimo gindų.

New York. — CIO unijos pradėjo laikyti susirinkimus po atviru dangum, idant išjudinti šio didmiesčio žmones už atidarymą antro fronto prieš Vokietiją.

Chicago, Ill. — Chicagos Darbo Federacija pradėjo vajų visuose unijų lokaluose už aukas Sovietų Sąjungos pagalbai. Federacijos vadovybė išsiuntinėjo laišką lokalams, kuriame unijos raginamos ateiti pagalbon didvyriškai kovojantiems Rusijos žmonėms. Laiške, tarp kitko, sakoma:

"Šiandien mums visiems aišku, kad Amerikos likimas yra surištas su didvyringa Sovietų liaudies kova prieš nacius įsiveržėlius, nes tai yra taip pat mūsų kova, kaip Sovietų žmonių." Lokalai raginami paaukoti Russian War Relief iš savo iždų.

Cleveland, Ohio

Sukelta $1,000 Piknike

Rugpjūčio 23 d. Machutos Darže įvyko International Workers Order, žydų tautos, piknikas. Iš ryto lijo ir iki po pietų buvo apsiniaukusi, todėl ir pikniko publika nebuvo skaitlinga. Bet ta ir neskaitlinga publika pirkimui karinio tanko dėl Raudonosios Armijos suaukavo **vieną tūkstantį dolerių.** Rodos, ir įsivaizdinti negalima! Greičiausiai ta organizacija buvo iš anksto prisirengusi, turėjo būti paagituotos tam tikros grupės ir pavieniai, kad jie būtų iš kalno prisiruošę tam milžiniškam darbui. Virš minėta organizacija jau turinti sukėlusi $2,500.

Suinteresuotas tokiu nepaprastu nuotikiu ėmiau teirautis pas man pažįstamus pikniko dalyvius ir per juos sužinojau, kad žydų tauta labai simpatizuoja Sovietų Sąjungos tvarkai, kurioje visos tautos yra gerbiamos lygiai. Kad Sovietų Sąjungoj yra gerbiama ir auklėjama kiekvienos tautos kultūra, papročiai ir įsitikinimai lygiai, už tai žydų tauta esanti taip dėkinga Sovietams.

Ir už tai visame pasaulyj gyvuojanti žydų tauta turinti užsidėjusi sau už priedermę sukelti tiek pinigų, kad būtų galima nupirkti dėl Raudonosios Armijos 1,000 karinių tankų ir 500 kariškų orlaivių. Vienas tankas kainuosiąs 10,000 dolerių. Kiek kainuos orlaivis, nepaklausiau. Visi tankai ir orlaiviai būsią atžymėti žydų kultūros nešėjų vardais: filozofų, rašytojų, poetų ir kitų žymių žydų tautos kultūrintojų bei veikėjų.

Tas Turėtų ir Mus Paskatinti

Toksai žydų tautos pasišventimas ir tokia sunki Sovietų Sąjungos padėtis bei toksai herojiškumas Raudonosios Armijos už išgelbėjimą pasaulinės demokratijos — turėtų paskatinti ir mus lietuvius padirbėti daugiau, su didesniu pasišventimu teikti daugiau pagelbos Sovietų Sąjungai. Mūsų senosios tėvynės išgelbėjimas irgi priklausys nuo Raudonosios Armijos, kurioje ir lietuviai kariauja kartu. —J. N. S.

Chicagos Žinios

Nacių Sabotažuotojų Atvežti Pinigai Manoma yra Chicagoj

Grand džiūrė tyrinėja šešis chicagiečius, kaltinamus padėjime s a b o t a žuotojams, kurie buvo iš Vokietijos atvežti ir Atlantiko pakraščiuose iš submarino iškelti.

Eina tyrinėjimas, kur yra tie $250,000 Amerikos pinigų, kuriuos atsivežė abotažuotojai. Yra sulaikyta trys šeimynos, Mr. ir Mrs. Haupt, Mr. ir Mrs. Froehling ir Mr. ir Mrs. Wergin.

Buvo pašaukę Lake View Trust and Savings Banko, kur areštuoti turi pasidėję pinigų, ar tik nėra tų iš Vokietijos pinigų.

Dar yra neišaiškinta, kur tie pinigai yra paslėpti. Tačiau spėjama, kad juos čia atsivežė Haupt ir Neubauer, jau nužudyti sabotažuotojai.

Džiūrė paėmė tyrinėti Evangelikų bažnyčios "vyskūpą" Fred S. Brown. Sako, kad tos religijos bažnyčios ir kunigai pradėjo dygti kaip grybai po lietaus. Pašaukta visa eilė kunigų liūdyti. Taipgi šaukiami ir šiaip asmenys surišti su tomis bažnyčiomis.

"Chicago Daily Times" laikraščio du štabo nariai šaukiami liūdyti. Vienas jų prisirašęs prie nacių šturmerių organizacijos 1937 metais ir per šešis mėnesius su jais dalyvavęs, tai Metcalfe.

Naciai plačiai buvo įleidę šaknis ne tik vokiečių tarpe, bet ir kitų tautų tarpe, o ypač amerikonų, nes daugelis kas Hitleriui pritarę, kai jis garsinosi pasaulį išgelbės nuo "raudonųjų."

Dabar visiems Hitlerio klastos paaiškėjo. Tačiau nacių tinklo funkcionierių veikimas neapsistojo. Kunigas Coughlinas tik pakeitė paviršių, bet neatmainė turinio.

Naciai plačiai su savo propaganda įėjo į lietuvių spaudą. Kaip kurie iš Berlyno atbėgę neabejotinai su naciais bendradarbiavo ir rengė Lietuvoj penktos kolonos sukilimą. Jie čia atvykę labai uoliai skleidė naciam naudingą propagandą. Ir dabar tie nekaltuose rūbuose elementai tarnauja naciams visokiais būdais niekindami Sovietų Sąjungą ir visaip apmeluodami, būk jie tik prieš "raudonuosius," o šiaip, tai geriausi Amerikos patriotai.

Lietuvių visuomenė nuo tokių gaivalų privalo šalintis, nes jie, kišdami savo piktą propagandą prieš Sovietų Sąjungą, veda lietuvius į Hitlerio nacinį tinklą.

Reporteris.

Wilkes-Barre, Pa.

Lietuvių Diena

Darbo Dienoj, rugsėjo 7 d., įvyksta 30-ta Wyoming Klonio Lietuvių Diena, San Souci parke. Bus graži dainų programa. Dainuos didelis mišrus choras. Geri kalbėtojai pasakys dienos klausimais geras kalbas.

Kadangi tai bus paskutinis šio sezono išvažiavimas, tat apylinkės lietuviai yra kviečiami atsilankyti. **P. R.**

Berlyno radijas skelbė, kad Sovietinėn Gruzijon atvykę technikiniai Amerikos kariai; sako, kad amerikiečių ir anglų kariniai technikai apsistoję Tiflise, Kaukaze.

(Tai yra priešų pranešimas, kurio niekas kitas nepatvirtina.)

Tokio. — Japonai be jokio patvirtinimo giriasi, kad nuskandinę vieną talkininkų submariną Australijos srityje.

Philadelphijos Lietuvių Didysis

PIKNIKAS

Dienraščio Laisvės Paramai

Įvyks Sekmadienį Prieš Labor Day

6 d. Rugsėjo--September 6th

Trys Dovanos -- Prizai prie iš anksto parduodamų įžangos tikietų
I-mas Prizas $15 ir Du Po $5 Pinigais

PIKNIKAS BUS

DEER PARK, N. J.

NAUJAS KELRODIS: Nuo Ferry persikėlus į Camdeną busai po No. 54 eis nuo 11 val. ryto iki 4 val. po pietų tankiai (nesivėluokite) iki Deer Parko kelio; grįžtant žmones paims nuo kelio tarp 7 ir 8 valandos vakare. Visi būsite nuvešti ir parvešti. Busai ims po 25c į vieną pusę. AUTOMOBILIAIS važiuokite per Delaware tiltą į Camdeną ir Atlantic City keliu privažiavę pirmą Circle po kairiai, sukite į Route 40 ir važiuokite apie 8 mylias iki privažiuosite St. Mary's Church, sukit po kairei. Tėmykit iškabas.

Rojus Mizara, "Laisvės" Redaktorius, Sakys Prakalbą

GERA ORKESTRA GROS ŠOKIAMS

ĮŽANGA 25 CENTAI -:- GERI VALGIAI IR GĖRIMAI

Šiame piknike bus daug svečių iš Brooklyno, Baltimorės ir kitų miestų.

TALKININKAI BAIGIA NAIKINT JAPONUS TIES MILNE ĮLANKA

Jung. Tautų Oficialiai Pranešimai

AUSTRALIJA, rugp. 31. — Specialis Jungtinių Tautų štabo pranešimas:

Milne Įlankos sritis (pietiniai-rytiniame smailgalyje salos New Guinea) yra sparčiai apvaloma nuo japonų. Australai kovotojai, gabiai komanduojami generolo Clowes ir puikiai remiami Amerikos ir Australijos orlaivių, atmetė priešus atgal ir suvarė juos į siaurutį pusiausalį į šiaurius nuo tos įlankos, kur japonai dabar greitai naikinami.

Priešai nukentėjo sunkių nuostolių. Kariniai japonų laivai, tamsos priedangoje, turbūt, išgelbėjo kai kuriuos saviškių likučius nuo sunaikinimo. Japonai prarado visus didesnius savo įrengimus ir reikmenis, tame skaičiuje ir tankus.

Priešai stengėsi užlaužt dešinį talkininkų jėgų sparną, netikėtai įsiveržđami per Milne Įlanką. Bet talkininkai iš anksto žinojo, kad japonai galės daryt šį žygį; todėl talkininkai rūpestingai pasiruošė. Mūsų jėgos visiškai slapta užėmė tą poziciją ir aptvirtino ją. Taigi priešai pakliuvo į pragaištingus jiem sląstus.

Kletskaja Srityj Pavyko Sovietam, o Kotelnikovo Sektoriuje Naciai Įvarė Kylį į Sovietų Poziciją

Sovietų Oficialiai Pranešimai

MASKVA, rugs. 1.— Ankstyvas šiandieninis Sovietų Žinių Biuro pranešimas:

Sovietinės oro jėgos rugp. 31 d. įvairiose fronto dalyse sunaikino bei sužalojo 30 priešų tankų ir šarvuotų automobilių ir daugiau kaip 100 trokų su kariuomene ir reikmenimis ir susprogdino vieną amunicijos ir vieną gazolino sandėlį.

Viename Kalinino fronto sektoriuje mūsų kariuomenė užėmė tris apgyventas vietas. Žiauriose kautynėse buvo užmušta bei sužeista 800 vokiečių kareivių ir oficierių.

Į šiaurių rytus nuo Kotelnikovo sovietinė kariuomenė atmušė priešų tankų ir motorizuotų pėstininkų atakas. Viename punkte vokiečiam pavyko įvaryt kylį į mūsų apsigynimo liniją. Vienas raudonarmiečių dalinys, sulaikydamas spaudimą skaitlingesnių priešų, padarė vokiečiams labai didelių nuostolių.

Į šiaurių vakarus nuo Stalingrado mūsų kariuomenė vedė įnirtusius mūšius su grupe priešų, kurie buvo prasiskverbę į mūsų apsigynimo pozicijas. Vokiečiai nukentėjo baisius nuostolius karių ir įrengimų, tai jie mėgino atsigabent pastiprinimų. Mūsų žvalgai susekė atsiunčiamą vokiečių eilę su ginklais ir amunicija. **Sovietų artileristai ir lakūnai atakavo ir nuvijo atgal tą priešų eilę, sunaikindami ir daugumą jos trokų.**

Kletskaja srityje Sovietų kariuomenė darė veiklius žygius ir pasigrūmė pirmyn. Italų kariuomenė, gynus šį sektorių, bandė pasipriešint, bet tapo supliekta. Sovietiniai kovotojai pagrobė sekamus karinius reikmenis: 38 kanuoles, 265 kulkasvaidžius, 1,500,000 kulkų ir didelį skaičių šautuvų, trokų ir kitų karinių įrengimų; taipgi suėmė kiekį priešų karių.

Į pietus nuo Krasnodaro mūsų kariuomenė atmušė atgal priešų ataką. Vienas mūsų dalinys sunaikino tris vokiečių tankus ir kuopą priešų pėstininkų. Vienoje srityje vokiečiai nuleido 200 savo parašiutistų šaulių į užnugarę mūsų kariuomenės. Mūsiškiai kazokai apsupo tuos parašiutistus ir nušlavė juos. Oro kautynėse buvo nušauta žemyn 18 vokiečių orlaivių.

Prochladnaja srityje mūsų daliniai sunaikino septynis vokiečių tankus, 22 trokus ir daugiau kaip 200 vokiečių.

Šiaurvakariniame fronte įvyko vietiniai mūšiai. Vienas raudonarmiečių dalinys atakavo priešus ir sunaikino 28 jų fortukus, nušluodamas vieną nacių kuopą.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Washington. — Dėl stokos seno plieno laužų liepos mėnesį Amerikoj buvo pagaminta 500,000 tonų mažiau plieno, negu būtų buvę galima pagamint, turint įvalias seno plieno.

Chungking, Chinija.—Chinai atėmė iš japonų Sungyang miestą.

Australija.—Japonai pradėjo atakuot talkininkus Kokoda fronte, saloj New Guinea. Talkininkai atlaiko svarbiausią apsigynimo liniją.

Washington. — Darbo Dienoje bus vandenin nuleista baigiami statyt ir dar pradėta budavot nauji kariniai Amerikos laivai iki 150 iš viso.

HITLERIS ATSIŠAUKĖ AUKŲ ŽIEMAI

Berlyno radijas skelbė, kad Hitleris iš rytų fronto atsišaukė į Vokietijos gyventojus, kad pasiaukotų ir atiduotų viską, ką tik išgali, "žieminei pagalbai."

Hitleris, beje, skundėsi, kad Amerika ir Anglija "susivienijo su bolševikais", todėl vokiečiams pasidarė juo sunkiau kariaut.

Ralph Parker teigia, jog dabar Rževe yra apie 90,000 vokiečių, kuriuos atakuoja sovietiniai kovotojai, ir nuolat verda įnirtę mūšiai namas nuo namo, gatvė nuo gatvės.

Jugoslavų partizanai atakuoja vieną italų naudojamą geležinkelį.

Turim Visai Sutriuškint Japoniją, Sako Ex-Ambasadorius

Washington. — Buvęs Jungtinių Valstijų ambasadorius Japonijai, Joseph C. Grew, neseniai iš ten sugrįžęs, užreiškė, jog būtinai turi būt sukriušinta Japoja.

Jis įspėjo, kad nelengva tai bus kova, nes japonai turi "galingą karo mašiną", ir jie yra taip fanatiškai kariniai išauklėti, kad jie mielu noru guldys galvas už savo imperatorių, ir tik visiškai sumušus juos, tegalima bus atvest japonus protan."

Liepia Tik Paskiau Imt Vedusius Vyrus į Kariuomenę

Washington, rugs. 1. — Generolas L. Hershey, galva verstino kariuomenėn ėmimo, pareiškė, jog vedusių vyrų šaukimas armijon turi būt kaip galint toliau atidedamas. Sako, jeigu kurioje vietoje jau išsibaigė pavieniai, bet kitoje vietoje dar yra pavienių, tai turi būt iš antros vietos imami kariuomenėn nevedę vyrai, nors pirmojoj vietoj būtų įvalias tinkamų armijai vedusių vyrų.

Philadelphia, Pa.

"Šaltas Alutis ir Stipri Arielkėlė"

Taip dainavo ant "Vienybės" pikniko, kuris įvyko rugpjūčio 23 d. ant Mikolaičio parko. Publikos susirinko apie 300. Apart kitų, piknike dalyvavo trockistų "Naujosios Gadynės" redaktorius Stilsonas ir Burė, kanadietis, kuris, sakoma, darbuojasi šnipų agentūroje. Kaip nekurie išsireiškė, jis čia ko nors jieško po Philadelphiją.

Piknike kalbėjo "Vienybės" redaktorius Tysliava. Kadangi jis paprastai tą pačią melodiją visuomet kartoja, tai neapsimoka apie tai daug kalbėti. Jis vis teberėkia, kad reikia "nusukti galvas tiems dviems diktatoriams." Suprask, Hitleriui ir Stalinui. Stalino Tysliava daug daugiau neapkenčia, negu Hitlerio.

Kalbėjo taipgi Stilsonas. Pirmu sykiu jį girdėjau kalbant nuo 1916 metų, kada jis kalbėjo, kai buvo šventintas Tautiškas Kliubas. Pirmiau šis kliubas vadinosi Laisvės Kliubu. Bet progresyviams veikėjams apleidus Philadelphiją, jis persikrikštijo į Tautišką Kliubą. Tuomet Stilsonas buvo progresyvis žmogus, progresyvių veikėjas, visiems žinomas. Jis tuomet gyrėsi, kad jis yra progresyvis ir ragino visus didžiuotis esant progresyviais Bet šiandien ant "Vienybės" pikniko jis išėjo prieš progresyvišką šalį Rusiją, kuri šiandien taip didvyriškai kariauja prieš viso pasaulio fašistus. Ir Stilsonas trokšta, taip pat kaip ir Tysliava, kad "diktatoriams būtų galvos nusuktos." Jis aiškiai davė suprasti, kad jis turėjo mintyje Sovietų Sąjungos vadą Staliną. Aš to nesitikėjau šiandien išgirsti nuo Stilsono.

Po tų prakalbų iškilo karštos diskusijos, ką tik neprieita prie muštynių. Vieni gina Rusiją, o kiti Hitlerį ir jo sistemą.

Piknikietis.

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

Telefonas: HUmboldt 2-7964

530 Summer Avenue

Arti Chester Avenue

NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8

Nėra valandų sekmadieniais.

1,500 LENKŲ RADO PRIEGLAUDĄ INDIJOJ

Karachi, Indija. — Kelios dienos atgal čia atvyko dviem laivais pusantro tūkstančio kaimiečių lenkių ir vaikų. Vienų vyrus ir tėvus vokiečiai nužudė, numarino bei nelaisvėn paėmė; kitų vyrai ir tėvai lenkų legionuose kariauja išvien su anglais Viduriniuose Rytuose prieš fašistų Ašį.

Tarp lenkių pabėgėlių yra Marė Skrycka, iš Vilniaus, su 8-nių metų dukrele.

Užpludę vokiečiai vijo nereikalingus jiem lenkus vis toliau į pietus. Šis vejamųjų būrys, pagaliaus, pasiekė sovietinę Kaspijos Jūrą. Sovietų laivas atgabeno juos į Iraną (Persiją). Paskui anglų laivai perkėlė juos į Karachi, Indijoj.

London. — Anglų orlaiviai sekmingai bombardavo fašistų jėgas saloj Antikytheroj, tarp Graikijos ir graikų salos Kretos.

KRISLAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Ir todėl asmeniai per mane tūli draugai sudėjo "Laisvės" naudai pluoštą pinigų — gerokai virš šimtinę.

Štai tik vienas **A. Bekevičius** (iš New Britaino) "Laisvei" davė $30 — $20 už du "L." šėrus, $4 popieros fondui ir $6 už prenumeratą.

Štai **Juozas ir Agė Bučionai** (iš Middletowno) aukojo $10 "L." popieros fondui, užsimokėjo prenumeratą ir $15 — Tarybų Sąjungos kovotojams paremti. Gi **Jonas Bučionis** — $5 popieros fondui!

Kitų visų gerų draugų ir draugių, kurie prisidėjo prie savo dienraščio stiprinimo, vardus paskelbs administracija.

Aš tik tiek tegaliu pasakyti: **visiems draugiška padėka!**

O dabar mes turime žiūrėti, kad Philadelphijoj įvykstantis piknikas sekamą sekmadienį būtų visais atžvilgiais pavyzdingas ir didelis!

London. — Pranešama, kad naciai užimtuose kraštuose sustabdė visus paprastus darbus fabrikuose, kuriuos įkinkė vien karinėn gamybon.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

WORCESTER, MASS.

LLD 11 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 3 d., ketvirtadienio vakare, 8 val., 29 Endicott St. Prašau draugus nepatingėti į susirinkimą ateiti.—J. M. Lukas, sekr. (205-207)

PHILADELPHIA, PA.

Pastaba Philadelphijos Žmonėms dėlei "Laisvės" pikniko. Jei, tačiaus, būtų didelis lietus ir sugadintų "Laisvės" pikniką, tai visi draugai "Laisvės" prieteliai, susirinkit į Liaudies Namą, 735 Fairmount Ave. Čia pasidarysim gerą balių ir ulevosim. Čia išparduosim skanių, pagamintų valgių — bendrai visokio maisto.

Parką sutvarkėm. Stalus prirengėm. Neabejokit apie trūkumus, busite patenkinti. Važiuokit plačiai ir paraginkit kitus važiuoti į "Laisvės" pikniką. Su busais geriausias nuvažiavimas tiems, kurie negalės važiuoti mašinomis. Visiems linkime laimingos kelionės. — A. J. S. (206-209)

PHILADELPHIA, PA.

Šį ketvirtadienį, rugsėjo-Sept. 3 d. įvyks platus, visos Philadelphijos mitingas, "Laisvės" pikniko reikalu. Visi, kurie esate apsiėmę dirbti ir tie, kurie dar nepasižadėjote, o galėtumėte padirbėti piknike, būkite šiame susirinkime, Liaudies Name, 735 Fairmount Ave., 7:30 v. vak. Piknikas įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 6 d., Deer Park, N. J.

Labai reikia darbininkų piknikui. Kiekvienas dienraštį "Laisvę" branginantis philadelphietis turi rūpintis kad šis "Laisvės" piknikas pavyktų. (206-207) **Pikniko Komisija.**

BINGHAMTON, N. Y.

ALDLD 20 kp. Moterų Skyriaus susirinkimas įvyks 4 d. rugsėjo, 7:30 val. vak. Liet. Svet., 315 Clinton St. Kviečiame visus nares dalyvauti, nes bus svarbių reikalų aptarti. Prie progos nepamirškite ir naujų narių atsivesti. — M. K. (206-208)

MAHANOY CITY, PA.

LDS 104 kp. rengia paskutinį šio sezono pikniką, sekmadienį, rugsėjo 6 d., (diena prieš Labor Day). Obelių Sode, skersai kelio nuo Lake Side Roller Coaster. Gaspadinės turi prirengusios gardžių valgių ir gėrimų. Sueisime su draugais, linksmai praleisime laiką. Todėl kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti šiame parengime, taipgi LDS narius ir simpatikus, užtikriname linksmai praleisite laiką. — Kom. (206-208.)

EASTON, PA.

LDS 13 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 6 d., 2:30 val. dieną, YMHA salėje, Ferry ir Walnut Sts. Malonėkite visi dalyvauti, nes yra daug svarbių dalykų apkalbėti. — Sekr. (206-208)

EASTON, PA.

LDS 51 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 6 d., 1 val. dieną. YMHA salėje, Ferry ir Walnut Sts. Visi nariai malonėkite dalyvauti. —Evelyn Farion, Sekr. (206-208)

WORCESTER, MASS.

LLD Moterų kuopa šaukia specialį susirinkimą rugsėjo 4 d., Liet. Salėje, 29 Endicott St. Pradžia 7:30 v. v. Kviečiame kuopos nares ir simpatikes, bus pasikalbėjimas svarbiais šiuo kritišku momentu susidariusiais klausimais. Kviečiame kiekvieną moterį, merginą dalyvauti. — Kom. (206-208)

Seattle, Wash.

Vaikų Darželiai Karo Produkcijos Šeimoms

Rugpjūčio 24-tą čia atidarė karo produkcijos darbininkėm motinom vaikų darželius, kur jos gali vaikus palikti visos dienos priežiūrai. Tokius darželius — nurseries — atidarė net penkiose miesto dalyse: Cascade, Georgetown, Broadway School, Yesler ir Zion Baptistų bažnyčioj.

Dabar Seattle jau dirba 6,000 moterų karo įmonėse. Tačiau jieško kur kas didesnio moterų skaičiaus, 25,000 moterų. Tačiau daug kas eitų dirbti, bet neturi, kur vaikus palikti, ypač jaunos moterys, kurios turi mažus vaikus. Dabar į vaikų dieninius darželius, kurie būna atdari per 12 valandų, nuo 6 val. ryto iki 6 val. vakaro, gali motinos palikti vaikus nuo dviejų iki penkių metų.

Numatyta, kad pradinių mokyklų amžiaus visus vaikus paims priežiūrai tų šeimų — tų motinų, kurios dirbs karo įmonėse.

Mrs. Robert M. Jones, pirmininkė vaikų darželių, sako, kad ši veikla bus plečiama.

Dar daug reikia moterų darbininkių karo pabūklų fabrikuose. Bet motinos negali išeiti iš namų, nes turi vaikus prižiūrėti.

Motinos, norinčios dirbti karo industrijose, lai registruojasi, ir jų šeimų problemos — vaikų prižiūrėjimas — bus išrištos.

Mokestys vaikų darželiuose už priežiūrą ne vienokios. Priklauso, kokio amžiaus vaikas ir kiek šeima išsigali mokėti, kiek dar paliko namuose užlaikomų.

Tačiau bendrai, sako Mrs. Jones, moka nuo 26 centų ir niekas daugiau nemoka kaip 50 centų.

Vaikų darželių išlaidas kaip kuriose vietose padengia WPA skyriai, o kaip kur Karo Produkcijos Taryba.

Moterys, kurios nori eiti dirbti, o šeimynos aplinkybių sulaikomos, lai registruojasi pas Miss Dolores Dodd, Room 213, Rialto Buildinge.

Užsiregistravimo laikas nuo 1 iki 5 val. po piet.

Močiutė.

SANDĖLIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ

Arbata nuo strėnų skaudėjimo ir varc laukan akmenėlius, pakelis 60c
Nervų Arbata 85c
Vyriškumo Pataisymas 85c
Nuo Kataro bei Hay Fever 85c
Arbata nuo nutukimo 85c
Cukrinės Ligos (Diabetes) 85c
Palangos Trajanka, stambios šaknys, 3 pakai už $1.50

KNYGOS.

Aukso Altoriukas, Tilžės 60c
Ta pati gražiais celuloido viršais su gražiais antspaudais $1.60
Vainikėlis, maža knygelė, mišių maldos su paveikslėliais 50c
Ta pati minkštais viršais $1.25
Gydykla nuo mirties baimės, su paveikslais 50c
Saulei nusileidus arba graborių slaptybės, kaip jie mirusius prirengia pašarvojimui, balsamavimas, papročiai visokių tautų ir deginimai kūnų, 300 puslapių $1.25
Apie dangų, saulę, mėnesį ir žvaigždes 10c
Istorija Ali-Baba ir 40 Razbainikų 20c
Kantri Alena 25c
Pranašavimai Mikaldos 25c
Marių Duktė 25c
Duktė Pūstynėse 25c
Savizrolas, juokingi skaitymai 25c
Neužmokamas Žiedas 25c
Gudrus Piemenėlis 25c
Velniškas Tiltas per Nemuną, Herodas Boba ir kitos 7 istorijos 35c
Sveikata Ligoniams, aprašo visokias žoles nuo įvairių ligų 25c
Marijos Sapnas ant Kalno Alyvų 15c
Lengvas Būdas išmokt angliškai 35c
1001 Naktis, dalis I 50c
Karvės, iš jų nauda ir kaip padaryt sūriai 25c
Kapitonas Velnias, gražus skaitymas, 400 pusl. $1.25
Sapnų knyga su paveikslais, apdaryta $1.25
Kabalas 15c
Burykla ir Burtininkas, papasakojimas praeities, apibūrimas 25c
Šakinas, nedomas žydas, žingeidus apskaitymas 25c
Gudrus Piemenėlis, graži apysaka 25c

M. ŽUKAITIS

334 DEAN ST.,

SPENCERPORT, N. Y.

Le VANDA

FUNERAL PARLORS

Incorporated

J. LeVanda—E. LeVanda

Tėvas ir Sūnus Levandauskai

UNDERTAKER

337 UNION AVENUE

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-0783

NIGHT—HAvemeyer 8-1158

J. GARŠVA

Graborius-Undertaker

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių

VELTUI ŠERMENINĖ

(KOPLYČIA)

Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.

231 BEDFORD AVE.

BROOKLYN

Telephone: EVergreen 8-9770

F. W. Shalins

(Shalinskas)

Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.

Opposite Forest Parkway

WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves

$150

Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.

Tel. VIrginia 7-4499

THE *Gift* THAT LEAVES NOTHING UNSAID

Mokyklos baigimo - graduation proga ir pirmos komunijos priėmimo bei dirmavonės proga pirkite dovanas pas ROBERT LIPTON.

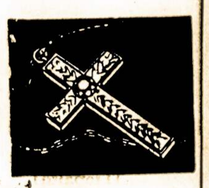

VERI-THIN RYTHM . . . Yellow gold filled case, 17-jewel Precision movement $33.75

MERCEDES . . . 14 kt. solid yellow gold case, 17-jewel Precision movement $42.50

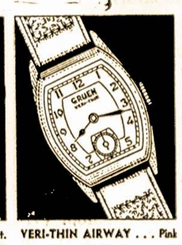

VERI-THIN AIRWAY . . . Pink or yellow gold filled case with Guildite back, 15 jewels . $29.75

Krautuvėje yra didelis pasirinkimas laikrodžių, laikrodėlių, deimantinių žiedų, auksinių ir sidabrinių daiktų ir daiktelių, kokių tik ums reikalinga.

DAIKTAIS IR KAINOMIS BŪSITE PATENKINTI

ROBERT LIPTON

701 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

DŽIULERIAI yra gražiausios ir ilgiausia atmintinos dovanos

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

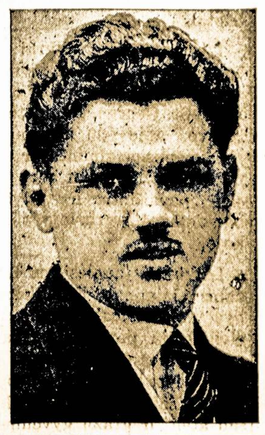

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

✣ ✣ ✣

Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

✣ ✣ ✣

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia, Pa.

Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Dalyvaukite Atlantiko Čarterio Sukakties Minėjime

Suėjo metai nuo istoriško Jungtinių Valstijų prezidento Roosevelto susitikimo kur nors Atlantike su Anglijos premjeru p. Churchill, kurio susitikimo pasekmėj gimė tas pasaulį sujudinęs dokumentas —Atlantiko Čarteris.

FIORELLO H. LaGUARDIA,
miesto majoras, kalbės Williamsburge

Kas randasi tame dokumente? Kas jau pravesta ar pravedama iš tų svarbių dokumento dėsnių? Ką Čarteris reiškia mums? Ką bendro jis turi su laimėjimu karo? Ar mes galime kuo nors prisidėti jo įvykdymui? Šie ir daugelis kitų tolygių klausimų išsiaiškins prakalbose, kurias sakys nacionaliai žymūs kalbėtojai Atlantiko Čarterio sukakties minėjimo masiniame susirinkime - demonstracijoj šį trečiadienį, rugsėjo 2-rą, pradedant 6:30 val. vakaro, LaGuardia Playground, Williamsburg Plaza, Brooklyne.

Vyriausiais vakaro kalbėtojais bus majoras LaGuardia, ir Jungtinių Valstijų vice-prezidentas Henry A. Wallace. Taipgi kalbės susiedijos unijų ir organizacijų veikėjai.

Demonstraciją rengia Williamsburgo Victory Komitetas, kurį sudaro žymiausių šios apylinkės įstaigų, darbo unijų ir kitų organizacijų atstovai. Rėmėjuose komitetas turi susiedijos finansierių, industrialistų, kongresmanų, assemblymanų, Miesto Tarybos narių, švietėjų, žmonių iš visų mūsų gyvenimo sričių, kurie tik stoja už fašistinės Ašies sunaikinimą ir greitą pergalę.

Lietuviai kviečiami atsilankyti, išgirsti žymiųjų amerikiečių nuomones svarbiais dienos klausimais.

Ištekėjo Lillian Liepaitė

Lillian Lazunas
(Liepaitė)

Jules D. Lazunas

Pereitą sekmadienį, civiliu būdu, susituokė Lillian Liepaitė, gyvenanti 324 Devoe St., Brooklyn, N. Y., su Jules D. Lazunu, iš Maspeth, L. I., N. Y.

Jaunasi yra sūnus K. ir A. Lazunų, gyvenančių Maspethe, N. Y. Jules yra 27 m. amžiaus, baigęs High School (vidurinę mokyklą). Jis turi gerą darbą Merk & Co., Rahway, N. J., medikamentų išdirbystėje. Tačiau, kaip milionai kitų Amerikos jaunų vyrų, taip Jules Lazunas yra savo šalies šaukiamas prie ginklo nukovimui civilizacijos priešo — fašizmo. Už poros savaičių jis jau bus Dėdės Samo uniformoje.

Jaunoji yra duktė Mikolo ir Amilės Liepų. Lillian yra tik 20 m. amžiaus. Gimus, augus ir mokslą ėjusi Brooklyn, N. Y.

Liepai yra pažangūs žmonės. Širdingi rėmėjai apšvietos, puikūs dienraščio "Laisvės" patriotai. Kaip daugelio kentėjusių Rusijos carizmo priespaudoje, kur apšvieta buvo draudžiama, taip ir Liepų sieloje degė geismas šviesti. Atvykę į Ameriką Liepai lavinosi patys ir, susilaukę dukrelės, rūpinosi ją gražiai išauklėti, suteikti jai mokslą ir šviesesnį gyvenimą.

Lillian yra puiki studentė. Mokslas jai vyksta. Dabar ji jau paskutinį kursą eina New York Universitete, pedagogijos fakultete. Sekančiais metais ji baigs mokytojos mokslą. Tėvų pageidavimai ir jos pačios norai bus atsiekti.

Lillian dar jaunutė įstojo į LDS ir yra savo kuopoje veikli narė. Ji per keletą metų buvo narė Brooklyno Aido Choro. Turime vilties, jog ji sugrįš vėl į Aido Chorą.

Su Jules Lazunu Liepaitė susipažino ir susimylėjo, regis, prieš porą metų. Jei ne karas, gal vedybos būtų nusitęsusios iki sekančių metų, kada Lillian baigs mokslą. Bet, pašauktas į tarnybą savo šaliai, Lazunas nori būt kovotojas ne tik už savo šalį, bet ir už šeimą. Su ta jo nuomone sutiko Liepaitė ir abiejų jaunųjų tėvai. Tad jiedu ir apsivedė dabar, kaipo savo šalies patriotai.

Liepai suruošė dukrai gražų vedybinį bankietą žymiausiame Brooklyno viešbutyje, Hotel St. George. Bankiete dalyvavo apie 80 asmenų, — abiejų pusių giminės ir artimi draugai. Svečiai buvo gausiai pavaišinti ir vedybinis bankietas ėjo gražioje nuotaikoje.

Linkime jauniesiems Lazunams laimingo ir linksmaus gyvenimo. Neabejojame, jog civilizacija pergalės barbarizmą ir Jules grįš pas savo Lillian kaipo laimėtojas savo šaliai ir šeimai. Sugrįžęs kurs sau ateitį ir gražų gyvenimą.

Papilietis.

SUSIRINKIMAI

MASPETH, N. Y.

LDS 14 kp. susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 3 d., Zabielskio salėje, 8 val. vak. Prašome dalyvauti. (206-207)

Vieningumas Defytistų Sumušimui Rinkimuose Buvo Komunistų Konvenc. Vyriausiu Obalsiu

Jau buvo minėta, kad New Yorko valstijos komunistai laikė New Yorko mieste savo nominacinę konvenciją ir nominavo visą savo sleitą kandidatų ateinantiems valstijos viršininkų ir atstovų į kongresą rinkimams.

ISRAEL AMTER,
kandidatas į gubernatorius

Masinėj Komunistų Partijos konvencijoj, kurioj dalyvavo virš tūkstantis delegatų, alternatų ir broliškų delegatų (reguliarių delegatų 659) iš visos valstijos ir iš daugelio amatų ir profesijų, vienbalsiai nominuota sekami kandidatai:

Israel Amter į gubernatorius.

Frank Herron į lieut. gubernatorius.

Bejamin Davis, Jr., į prokurorus.

Fred Briehl į kontrolierius.

Robert Minor ir

Elizabeth Gurley Flynn į kongresmanus at-large (nuo visos valstijos).

Komunistų konvencijos vyriausiu siekiu-obalsiu buvo vieningumas visų priešfašistinių jėgų sumušimui fašizmo, o tai reiškia pirmoje vietoj darbą už apsivienijimą prieš defytistus ir jų sumušimą šiuose rinkimuose.

Earl Browder nominacinėje prakalboje, kuri buvo girdėta ir per radio, kreditavo Darbo Partijai, kad ji "išsikovojo lauk iš Farley pastatytų sląstų" ir nominavo trečią tikietą. Tačiau jis taip pat kritikavo, kad ji "ne gana dėjo pastangų už platų apvienijimą visų jėgų, stojančių už visuotiną rėmimą karo," taipgi, kad nesiėmė pareigos imti vadovauti masėms kelyje į pergalę. Jis sakė:

"Neužtenka pareikšti mūsų paramą šalies vyriausiam kamandieriui; mes privalome sužadinti ir organizuoti mases apsaugoti tautą nuo jos vidujinių priešų, sustabdyti sabotažavimą prezidento teisingos politikos, teikti žmonių gelbstinčią ir konstruktyvę kritiką ir sumanymus. Mes turime stiprinti žmonių aktyvumą rėmimui Amerikos apsivienijimo su Sovietų Sąjunga, Didžiaja Britanija, Chinija ir kitomis Jungtinėmis Tautomis, budavoti moralą užpakalyje karo, skubinti karo produkciją ir suteškinti kamščius, kurie dabar ją sprangina. Tą dabar turėtų daryti kiekvienas patriotas, ypatingai kongresiniuose ir valstijiniuose rinkimuose."

Atatinkamai vieningumo ir padidintos veiklos siekimui, Browderis pareiškė:

"Mes siūlome mūsų kooperaciją Amerikos Darbo Partijai kiekviename žingsnyje, kurį ji žengtų ton linkmėn; ir mes esame atviri bile pasiūlymams, kokius jos vadai norėtų pasiūlyti, ar tai būtų rinkimuose ar bile kurioje kitoje srityje darbo už pergalę."

Iš to pareiškimo daleidžiama, jog komunistai esą pasiryžę net ištraukti kai kuriuos savo kandidatus tikslu paremti nedvejojančius karo prieš Ašį laimėjimo šalininkus iš kitų partijų.

Iš konvencijos raportų aiškų, kad komunistai nerems demokratų nei republikonų partijų oficialių kandidatų į gubernatorius.

Konvencijos nominacinis komitetas savo raporte pažymėjo, kad demokratų ir republikonų gubernatoriniai kandidatai, John J. Bennett ir Thomas E. Dewey, "atstovauja jėgas gana priešingas Prezidento Roosevelto karo laimėjimo politikai."

Konvencija pasisakė darbuotis gavimui 150,000 balsų už savo kandidatus. Imant atydon komunistų darbingumą, reikia tikėtis, kad jie tai atsieks. Pavyzdin, ant peticijų reikėjo gauti po 50 balsuotojų parašų iš kiekvieno apskričio valstijoj, o jų yra 62. Jie gavo po apie 200 parašų per apskritį.

Konvencijoj dalyvavo 659 reguliariai delegatai, 258 alternatai ir 192 broliški delegatai.

Apie kitus jų konvencijos darbus teks pakalbėti atskirai.

L. K. N.

Keturių Tautų Piknikas Lietuvių Mezgėjų Vilnų Fondui

Maspethietės lietuvės mezgėjos, Lietuvių Moterų Apšvietos kliubo narės, sumobilizavo savo kaimyniškas trijų tautų organizacijas į bendrą pikniką lietuvių mezgėjų vilnų fondo naudai. Maspetho - Brooklyno ir apylinkių lietuviai, kurie nevažiuoja "Laisvės" piknikan, Philadelphijoj, taipgi rengiasi į 4 tautų pažmonį.

Piknikas - išvažiavimas įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 6-tą, visiems žinomoj Alley Pond giraitėj, skersai kelią į vakarus nuo Alley Pond Parko. Jame dalyvaus lenkų, rusų ir vokiečių organizacijos, kad paremti vilnų fondą, iš kurio lietuvės mezgėjos, pridėjusios savo darbą, pasiunčia šimtus svederių, kojinių, pirštinių, šalikų Raudonosios Armijos kovotojams, tame skaičiuje ir mūsų broliams lietuviams, tos armijos kariams.

Piknike bus gerų užkandžių, taipgi šaltų ir karštų gėrimų, platforma ir gera muzika šokiams, mėgėjų programa. Įžanga nemokama.

Visi vietos lietuviai kviečiami dalyvauti, taipgi labai pageidaujama ir greatneckiečių talka.

Komisija prašo visus pribūti anksti, kadangi ji bus pasiruošus svečius visu kuo aprūpinti nuo ankstyvo priešpiečio. Taipgi nereikia bijoti ūkanos, nes nuo netikėto lietaus apsaugai rengėjai užtiesia platų stogą. Tačiau jeigu iš ryto jau būtų lietinga, piknikas bus atidėtas į rugsėjo 13-tą.

Kom.

Dėl Laisvės Pikniko Philadelphijoj

Yra žmonių, kurie mašinom važiuos į Laisvės pikniką sekantį sekmadienį, Deer Park, N. J. Ir yra žmonių, kurie norėtų važiuoti, bet neturi, kaip nuvažiuoti.

Kurie važiuosite automobiliais ir turite vietos vienam-kitam žmogui, prašome pranešti į Laisvės raštinę. Taipgi norintieji automobiliu nuvažiuoti į pikniką kreipkitės į Laisvės ofisą. Kiek galėsime gauti vietų automobiliuose, rekomenduosime norintiems važiuoti.

Tik prašome nesivėlinti, norime kiek galint iš anksčiau susižinoti tuom reikalu.

Laisvės Administracija.

Gaudami pėdę neužmirškite ir savo šalies reikalus — pirkite bonus ir stampas.

CLEMENT VOKIETAITIS
LIETUVIS ADVOKATAS
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRiangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

★ LIETUVIŠKAS ★
TRAKTYRIUS
(VALGYKLA IR ALINĖ)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Degtinės
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
JUOZAS ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Lietuvių Kūro Kompanija
Įsigykite žiemai anglių, nes į rudenį bus sunkus anglių pristatymas į miestus
★
Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turite Oil Burners. Kuro reikalu prašome kreiptis:
•
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

STENGER & STENGER
OPTOMETRISTS
Išegzaminuoja AKIS

Pritaiko AKINIUS
Moksliniais būdais, gerais patyrimais ir su didele atsakomybe mes egzaminuojame akis, išrašome receptus, sufiguruojame, padarome ir pritaikome akinius kada reikia.
394 BROADWAY ● 331 DIVISION AVE.
TEL. STAGG 2-8342. BROOKLYN, N. Y.

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.
426 South 5th St. Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GERŲ VYNŲ IR DEGTINIŲ
Ateikite pasimatyti su Giviais

Stai adresas:
Geriausias Alus Brooklyne
459 Grand St.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

Lietuvių Rakandų Krautuvė
FURNITURE
409 ir 417 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
Išdirbėjai ir Pardavėjai
Geriausios Rūšies Rakandų
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ ir SŪNAI

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

LORIMER RESTAURACIJA
ANTANAS BARZDA, Savininkas
417 LORIMER ST. "Laisvės" Name BROOKLYN
Geriausios rūšies VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus

Puikūs lietuviško namų darbo kilbasai ir kepta paršiena
Gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai
Atdara nuo anksti ryto iki vėlai vakaro
Penktadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį
Visada yra pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių